

Uredništvo in upravnništvo

Calle ANASCO 2322 U. T. 59 - 3667

Buenos Aires, 11. avgusta 1934

Naročnina za pol leta \$ arg. 3.—; celo leto \$ 5.—; Inozemstvo Dolar 2.—

List izhaja ob sobotah štirikrat mesečno

Argentino
CORREO

TARIFA REDUCIDA

FRANQUEO PAGADO

Concesión 1551

VZROK KRIZE — MONOPOLISTIČNI KAPITALIZEM

Prve korifeje znanosti in prakse se trudijo, kako bi premagale krizo, toda kriza gubi le malo na svoji ostrini. Vsi pomočki za rešitev privatnega kapitala so bolj ali manj brezuspešni. Marksistično več delavcev ve, da je končno krivec le pomanjkljiva zgradba kapitalističnega družabnega reda, ki pripravlja in povzroča take krize. Imovinske razmere produkcijskih pomočkov so največ vzrok desorganizacije gospodarstva. Karl Marx in Friderik Engels sta opravičeno opisala že pred davnim časom v "Komunističnem manifestu" to dejstvo. Meščanska družba se je polastila vseh gospodarskih pomočkov, povečala ogromno prometne in nprodukcijske pomočke, ki jih ne more več obvladati kakor čarovnik, ki je klic "duhove" in se jih ne more več iznebiti.

Marx in Engels sta trdila to že leta 1847, sredi hude krize, ki je bila prethodnica revolucije l. 1848.

V prvem zvezku "Kapitala" opisuje potem Marx menjavanje prosperitete in krize kot posebni pojav moderne industrije. Marx primerja gospodarstvo modernega industrijskega kapitala z nebesnimi telesi, ki vržena v določeno smer, isto vedno ponavljajo, tako tudi družabna produkcija, čim zaide v gibanje menjajočega se dviganja in padanja.

Vsak resen poizkus za odpravo krize bi se torej moral pričeti s preureditvijo lastninskih razmer, na kar pa doslej ni nihče od njih mislil. Teh razmer pa kapitalizem sam ne more izpremeniti, marveč se jim mora iz sebičnih razlogov upirati. Tu more torej v krizi aktivno delati za odpravo krize samo delavski razred. "Načrt dela" je veliko geslo, ki naj združi vse one momente, ki so potrebni za prehod v socialistični sistem.

Načrt zahteva socializacijo kredita, skupno gospodarstvo in denarstvo. Privatnih bank, denarnih in kreditnih zavodov ne sme več biti. Vse te posle opravlja poseben državni finančni komisariat, ki gleda na to, da produkcija odgovarja povečani kupni sili množice. Enako se morajo socializirati velika industrija, ki imajo že danes značaj kapitalističnih monopolov. S tem bi bil socializiran finančni kapital in monopolistične ustanove industrijskega kapitala. Vse drugo, kmetijstvo in obrt, moreta še ostati v kapitalističnem sektorju gospodarstva.

Kjer se torej kapitalizem še giblje v okviru konkurence, je razvoj urediti po načrtu, kmetijstvo in malo obrt, kjer so podani samostojni eksistenčni pogoji, pa je te obenem podpirati. Kjer je pa kapitalizem postal monopol, pa je treba odpraviti ekspropriacijo s podružabljenjem. Cilj je torej: zlomiti je treba oblast monopolnega kapitala nad državo in gospodarstvom, ojačiti kupno silo množice in s

tem odpraviti nezaposlenost. To je edina pot boja proti divjanju krize.

Kapitalizem se bo seveda tej novi ureditvi gospodarstva upiral. Skušal bo to preprečiti s silo. V Nemčiji se je s tem namenom skrnil za fašizem, enako sliko imamo v Avstriji. Čim kapitalizem opazi nevarnost zase, nastopa z vso brutalnostjo proti delavstvu in režimu, če mu ni po volji. Dogodki so samo opomini delavstvu. Čim hujši je pritisk krivičnosti, tem krepkejša se mora mobilizirati volja delavstva. Zakaj, zatrto delavsko gibanje, prelita kri, je samo seme za nove boje za pravično preureditev družbe. — D. P.

Veličasten pogreb predsednika Hindenburga

Vsesplošno mnenje med Nemci je, da Nemčija odkar obstoja kot skupna država, ni še nobenega svojega državljana na tako imponanten in iskren način, spremila k zadnjemu počitku.

Z običajnim vojaškim spremstvom in paradami so pripeljali krsto pokojnega iz grada Neudeck, v narodni monument postavljen na mesto, kjer se je 1914 l. vršila, za Ruse usodopolna bitka pri Tannenberg-u, katero je vodil pl. Hindenburg. Na tej 60 km. dolgi poti, spremljalo je krsto mnogo aktivno službujočih generalov nemške vojske, kateri so nosili vse vidne znake preminulega, kakor maršalsko žezlo, vse svetinje, čelado in sabljo. Prebivalstvo in čete nacijske so tvorili špalir po vsej dolgi poti in isto rasvetljevali.

Rano v jutru ko je došel sprevod 4 km pred Tannenbergom so krsto položili na lafeto kanona s perprego 6 črnih konjev. Kadar je došel sprevod na grič, odkoder je pl. Hindenburg vodil bitko pred 20 leti, se je isti tam ustavil dve minuti in je bila razobešana ista zastava katera je tam plapolala na dan bitke.

Kadar se je sprevod približal, so na vseh petih stolpih, ki sestavljajo spomenik Tannenberg, zaplapolali veliki ognji od katerih se je valil vse naokoli dišeči dim.

Krsto pokojnega so postavili na mrtvaški oder v takozvanem stolpu vojskodji, kjer bo ostala 14 dni izpostavljena.

Nbroj množice je že bilo zbrane okoli spomenika, da prisostvuje pogrebniemu obredu. Točno ob 11 zjutraj je prispel na dvorišče spomenika Hitler, kjer je v postavljenih tribunah čakal diplomatski zbor, državni poslanci, cerkveni dostojanstveniki, bivši generali cesarske vojske in drugi posebno povabljeni gostje. Okoli krste so se bili postavili 52 zastavonoscev z zastavami onih polkov, ki so se udeležili bitke pri Tannenbergu.

Obred se je pričel ob 11.02 z ropotanjem bobnov in s poklonom vseh zastav in s sviranjem žalostinke. Hitler in z njim celi nemški narod pozdravljajo, ker cela Nemčija je v tem hipu stala dve minuti mirno in s tem izrazila svojo globoko spoštovanje do umrlega.

Sledil je govor vojaškega škofa, ki je slavil vrline in značajnost pokojnika in neutrudljivo delavnost v prid nemškega naroda, ter nato blagoslovil truplo pokojnika in odmolil očenaš, katerega, je množica od 200.000 ljudi, molila za njim, zbrana v spomeniku in okolici.

Nato je tudi Hitler držal kratek govor, proslavljal je v njem pokojnika kot vojaka in vojskovodjo.

Sledila je na to znana nemška pesem: "Imel sem kamarada...? in zadnji pozdrav vojske 101 strel iz kanona, pozdrav, ki je bil namenjen samo pruskim kraljem. Vsi navzoči častni gostje so se uvrstili v sprevod defilirali pred krsto in s tem je bila ta, za nemški narod tako pomembna ceremonija končana.

Odmev zadnjih dogodkov v Avstriji

V Varaždinu internirani poveljnik nacijskov je podal popis zadnjih dogodkov pred predajo jug. oblastim.

Povedal je, da so bili zasedli in utrdili v bližini jug. meje močno postojanko, ki bi lahko tedne kljubovala. Proti temu pa je protestiral neki jugoslovanski major, ki je opozarjal na dejstvo, da njih odpor na tem mestu lahko povzroča evropsko vojno, ker če bi jih pričela obstreljavati avstrijska artiljerija bi padale krogle na jug. ozemlje in s tem bi bila slednja prisiljena se braniti. Poveljnik je to uvidel in se je s svojimi oddelki predal jug. oblastim z vsem orožjem, 400 pušk, 6 strojnice, 18 avtobusev, 12 kamjonov in 6 avtomobilov.

Internirani nacijski so izjavili, da bo nova avstrijska vlada skušala s pomočjo Italije je pomagala avstrijskim nacijskom pri zadnji ustaji s tem, da jim je dajala orožja in živila, upajoč, da ako bi bili oni zmagali, bi odstopili Jugoslaviji del slovenske Koroške.

Pogrom proti Judom

V Konstantini mesto v sev. v Afriki v francoski koloniji Alžir, je arabsko prebivalstvo vprizorilo progon proti Judom. Nešteto judovskih trgovin je bilo opljenjenih in zažganih. Klanje je zahtevalo največ žrtvi med judi, ki jih je bilo okrog 25 in približno 300 ranjenih. Takoj odposlane francoske kolonjalne čete senegalcev so upostavile red.

Industrijalec parfumov je umrl

Umrl je te dni v Parizu znani industrijalec parfumov in posestnik raznih časopisov Cotty. Imenovani je zapustil svojem rojstnemu mestu Ajaccio, ki je tudi rojstno mesto Napoleona, 25 milijonov frankov.

Ruski vojni komisar Vorošilov opominia . . .

Iz Moskve poročajo, da je ruski vojni komisar Vorošilov naslovil četam na daljnem vzhodu spomenico, v kateri povdarja, da naj bodo te čete vedno pripravljene odvrniti vsakrteri poskus ogrožanja na onem delu meje sovjetske države.

V Zagrebu so se razletele bombe

V sodnijsko palačo v Zagrebu sta bili položeni dve bombi, ki sta se razleteli. Škoda je precejšnja.

Poročilo pravi, da se sumi, da je ta atentat gotovo v zvezi s hrvaškimi separatisti, ki so s tem činom hoteli motiti v Zagrebu se vršiči sokolski izlet.

Med Rusijo in Japonsko

Ruski dnevnik "Izvestja" je prinesel v daljšem članku novo obtožbo da se Japonska zopet pripravlja, da zasede del ozemlja na severnem Kitajskem.

Japonsko časopisje je na to takoj odgovorilo, očitajoč Rusiji, obstreljevanje japonskih aeroplanov, ribiških čolnov in drugih takih incidentov vzdolž rusko-mandžurske meje. Povedali seveda niso, da so bili ti aeroplani in ribiški čolni na ruskem ozemlju.

Med Paragvajem in Chile

V zvezi z vojsko v Chacu je nastal hud incident med Paragvajem in Čile. Prvi očita drugemu, da pomaga tajno Boliviji s tem, da dovolijo čilenske oblasti nemoteno prevažanje vsakovrstnih potrebščin po svojem ozemlju za vojno v Chacu, da dovoli, da se čilenski oficirji sprejemajo v bolivijansko vojsko, da čilenski delavci zamenjajo bolivijanske v rudnikih itd.

Med Italijo in Jugoslavijo

Italijansko časopisje napada Jugoslavijo, da spraviti Habsburgovce na prestol.

Stavka v Združenih državah

Stavka transportnih delavcev Mineapolis je zahtevala zopet ogromnih žrtev. Pri zadnjih spopadih štejejo 6 mrtvih in okrog 300 ranjenih.

Guverner države Ilson stavi za odgovorne delodajalce, ker so s svojim obnašanjem preprečili, da bi se sklenil sporazum s stavkajočimi.

Imenovani guverner je proglasil preki sod nad državo. Toda tudi to ni bilo delodajalcem po volji, ter so naznanili guvernerja federalni vladi, češ da krši ustavo.

Hitler predsednik

Hitro po smrti predsednika Hindenburga, je miistrski svet izdal dekret v katerem se določa, da Hitler postane tudi poglavar Nemčije, z naslovom Reichsfuehrer, po naše Vodja države. Za dati pa tej odredbi tudi privoljenje nemških državljanov, se bo sklical nemški narod 19. t. m., da se izreče, ako to odobrava ali ne. Ni nikakega dvoma, kako bo ta plebiscit, kakor ga imenujejo oni, izpadel, saj poznamo mi dovolj slične volitve s znanim "si" in "no". Cela zadeva bo že tako usmerjena, da bo moral eden imeti presneto korajžje, da bi rekel ne.

Kljub napovedani državni žalosti, se bosta vršila dva velika propagandna shoda za ta plebiscit. Prvi bo dne 13. t. m., v katerem bo govoril propagandni minister Goebels, drugi pa 17. t. m., na tem pa bo sam Hitler prepričeval svoje državljane o potrebi, da se potrdi njegov dekret.

OKNO V SVET

Vsesplošne dokaze simpatije in spoštljivosti, izražene, od celega kulturnega sveta, o priliki smrti nemškega predsednika Hindenburga, je jako ugodno vplivalo na Nemce, vsled tega se je tudi Hitler v svojih govorih izražal nad vse pomirljivo in povdarjal željo Nemčije po miru in sporazumu med narodi.

Isto tako je ugodno vplivalo v pomirjenje zelo napete situacije v Sred. Evropi, končno privoljenje avstrijske vlade, k imenovanju novega zastopnika Nemčije pl. Papen. Sicer se je avstrijska vlada postavila na stališče nekakega nezaupljivega pričakovanja za delo tega gospoda na Dunaju. Ker je jasno, da ako ne bi v Avstriji nehali teroristični atentati, bi bila menjava polnomočnega nemškega ministra brezuspešna.

O priliki neke proslave za amrlega kancelerja Dollfussa, je držal novi kanceler Schussnigg govor v katerem je povdarjal, da avstrijska vladna politika ne bo nič menjala. Podkanceler pl. Starenberg, pa je malo preveč namigaval na sijaj Avstrije pod Habsburžani in nekako prorokoval, da se bodo ti časi ponovili.

Istočasno se mnogo razpravlja o nekajih vojnih nadv. Ottona Habsburgškega in njegove matere izte, toda po utisih sodeč, ne obstoja zaenkrat nobena nevarnost, da bi Otto zasedel avstrijski prestol, kakor bi to želeli nekateri dunajski krogi. Italija, v katero najbolj silijo ti krogi, se še vedno kaže jako rezervirano, tembolj ker države "Male antante", še vedno stoje trdno, na stališču da bodo z vsemi sredstvi zabranile prihod Habsburžanov na katerisibodi prestol.

V našem kontinentu se je poostril spor med Čilejem in Paragvajem. Obe vladi sta odpoklicale svoje polnomočne zastopnike. Toda po neki izjavi argentinskega zunanjega ministra se upa, da ta spor ne bo imel večjih posledic.

V Lens-u, na Francoskem, v rudokopu "Escapelle", je 163 ljudi broječa skupina rudarjev poljske narodnosti, držala ujetih 11 francos-

kih rudarjev v znak protesta, ker so francoske oblasti izgnale dva Poljaka.

Skoraj dva dni so Poljaki in od njih ujeti Francozi ostali v rudokopu brez luči, brez živil in brez vode. Šele, ko so jim oblasti zagotovile prost odhod, so Poljaki skupaj s Francozi prišli iz rudokopa. Razpoloženje v Lens-u proti Poljakom je silno ogorčeno, pričakuje se izgon vseh Poljakov.

V Zedinjenih državah Sev. Amerike povzročila vročina in od nje izvirajoča suša nepreocenljivo škodo. Smatrajo ta pojav za narodno katastrofo. Računajo da letošnja žetev bo najmanjša vpoštevajoč dobo od 40 let nazaj. Najbolj prizadete države sta Montana in Dakota. Največe zgube povzročila suša živinoreji, to škodo cenijo do sedaj na 5 milijard dolarjev. Cene vseh živil rastejo, nakupna moč prebivalstva pa pada. Predsednik Roosevelt, je na povratku v Washington, prekinil železniško vožnjo, in si v avtomobilu ogledal opustošene kraje.

Avstrijska vlada je končno privolila, da bo zastopal nemško državo na Dunaju, pl. Papen. S tem korakom se upa, da bo vendar mogoče dobiti pot, da vpostavijo te dve državi zopetno prijateljsko stanje.

V Rim je dospela ruska zrakoplovna delegacija, katera je bila najprisrčneje sprejeta od višjih dostojanstvenikov italijanskih zračnih čet, na aerodromu Ciampino.

Istotako v Parizu se vrši obisk druge sovjetske zrakoplovne misije, katera ima namen, vrniti obisk francoskih letalcev, ki so načelovani od takratnega zrakoplovnega ministra Cot-a prileteli v Moskvo in druga ruska mesta. Ker so lani v Rusiji, francoskim letalcem priredili vsepovsod izvanredno prisrčne sprejeme, se bodo francoski narod in francoske oblasti pobrigali, da odnesejo ruski letalci v domovino, kar najboljše vtise za časa njih bivanja v Franciji.

Umrl je v 74 letu starosti bivši branitelj trdnjave Pržemmysl v Galiciji, genral Kusmonek.

Ako hočete biti zdravljeni od vestnega in olgovornega zdravnika
zatecite se na

CLINICA MEDICA CANGALLO

Zdravljenje po ravnatelju dr. A. GODEL

Specijalisti za sigurno in hitro zdravljenje — Blenoragije - Kapavca
AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE
PO FRANCOŠKIH IN NEMŠKIH NAČINIH

SPOLNE (606 - 914)

Krvne in kožne bolezni

ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNA

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ŽARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

GOVORI SE SLOVENSKO

Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

CALLE CANGALLO 1542

kjer pa niso mogli drugega storiti z njim kot ugotoviti, da je mrtev. Zločinskega vratarja so po kratkem protivu ustrašili z revolverji in prijeli na omenjeni strehi.

Z NASILJEM JO JE OKRADEL

Na vogalu ulice 25 de Mayo in Sarmiento se je seznanila 25-letna Ana Izaguirre z Andrejem Viegues kateri jo je povabil na sprehod v avtu, ki ga je on vodil. Prišedši do ul. Venezuela je vstopil v hišo s št. 660 kamor je povabil tudi njo. Ko sta bila v notranjosti sobe je skočil nanjo hoteč jo zadušiti in ji po kratkem boju vzel denarnico z 10 pesov ter pobegnil. Ženska je takoj stekla k bližnjemu stražniku in povedala kako je postala žrtev napada. Oblasti so ugotovile, da je najemnik sobe, prijatelj Viegues-a, ki pa nima pri celi zadevi nič opraviti.

POŽAR POVZROČIL 140.000 PESOV ŠKODE

Na dosedaj še nejasen način se je vnel v jutranjih urah 6. t. m. v tovarni usnatih izdelkov v ul. Victoria 4230 hud požar, katerega se je posrečilo šele po več urah trudapolnega dela gasilcev pogasiti. Gospodarji tovarne cenijo izgubo materiala in strojev, brez hiše, ki ni njihova na 140.000 pesov.

TRČENPE AVTOMOBILOV

Ako bi človek hotel pisati o teh trčenjih, ki se dan na dan dogajajo širom mesta Bs. Aires in okolice bi prav gotovo ne zadostovalo tedensko 10 strani našega lista toliko jih beleži tukajšnja kronika. Sicer ni to tako zelo čudno ako pomislimo, da ima naše mesto nad 150.000 avtomobilov vstevši omnibuse, takozvane kolektive in tovarne avtomobile. O enem takem trčenju poročamo tudi danes.

Po ul. S. Juan je vozil v pondeljek proti zapadu omnibus družbe Transportes Mecanicos zmerno hitro. Dospevši do križišča ulice Muniz je nenadoma zaletel vanj en tovorni avto z tako silo, da ga je prevrnil. Pri trčenju in padcu omnibusa se je porezalo in podobno lažje ranilo 10 potnikov, ki so se nahajali noter, kateri so bili prepeljani v bolnico R. Mejia, kjer so jih za silo obvezali vendar ni nobenega nevarno ranjenega. Obe vozili sta pa precej poškodovani.

NEHOTE JE PIL STRUP

Na svojem domu v ul. Soler 4144, se je odločil 20-letni Angel Salenio, zaužiti gotovo zdravilo in ko je to storil v pondeljek je pomotoma zavžil neko razkuževalno tekočino, ki mu nekaj časa pozneje začela povzročati hude bolečine po trebuhu. Danó njegovo stanje vedno slabše so ga prepeljali v bolnico "Fernandez" kjer se je zdravnikom po nekaj urah posrečilo spraviti Angela iz nevarnosti.

STRAŠNA SMRT POD TRAMVAJEM

Pred zapornico železniške proge Central Argentino v višini ulice El Cano in Maturin je podrl tramvaj družbe "Lacroze", 20-letno Ofelio Martinez. Nesrečno dekle je ostalo popolnoma razmesarjeno pod vozom in je bilo treba klicati mestne gasilce, da so jo spravili iz pod njega.

SMRT POD VLAKOM

Na progi zapadne železnice v višini ulice Cuseo in Gral Paz je bil zaposlen 28-letni L. Gil, z dajanjem signalov tovornemu vlaku prihajajočemu iz Castelar na Once, ko je v nedeljo misleč, da ima še zadosti časa hotel prekorčiti tračnice ga je povozil omenjeni

vlak ter ga tako poškodoval, da je ostal na mestu mrtev.

ŠE O MEDENINI, KI SO JO PRODALI ZA ZLATO

Kot smo že poročali v zadnji številki našega lista je policija pretekli teden prišla tri sleparje, ko so prodajali piljene medenine za zlato. Sedaj se je dognalo, da so ravno ti trije tički na isti način osleparili tri druge trgovce skupno za 1.300 pesov v mesecu juniju, radi česar se bodo morali sedaj zagovarjati pred sodnikom Dr. Barberis.

ENTRE RIOS

Po marljivem poizvedovanju se je ta teden policiji posrečilo odkriti morilec kolona, Luisa Russija, ki je bil umorjen 28. julija t. l. v Las Estacas. Morilec je neki Sixto Bastaza, ki je prejet od žene Russija 50 pesov zato, da se ga odkriža, ker je imela drugega ljubimca.

STGO. DEL ESTERO

Zasledovanje "divjega moža"

Policija skuša zaman prijati nekega Butista Navarro, znanega kot "bagalni mož" ki se potika po bližnjih gozdovih in živi kakor pravi divjak.

IZKUŠENA BABICA

FILOMENA BENEŠ DE BILIK,

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni, vse ženske bolezni. Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo na dom.

Ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr.

U. T. 23 Buen Orden 3389 — Bs. Aires

ma če še nima članskega certifikata. Ako je obtoženi prosilec že sprejel certifikat mora iti pred poroto.

b) Podpredsednik nadomešča predsednika v vseh zadevah, kadar je zadnji odsoten, ali kadar ima besedo v razpravi.

c) Tajnik vodi društvene poslovne knjige, natančen imenik in naslovnik članov z natančno zabeleženim datumom pristopa, starostjo prestopa in z imeni dedičev in njih naslovov; dalje vodi dopisovanje in priobčnje društvene stvari v glasilu jednote. Pobira redne in izredne prispevke od članov, lahko pa pooblasti katerega drugega člana za ta posel; pošilja asesment in druga vplačila gl. tajništvu po poštni ali bančni denarni nakaznici, izvršuje mesečna poročila, plačilne nakaznice in sploh vse listine, ki so v veljavi pri poslovanju, in oskrbuje društva s tiskovinami in drugimi potrebščinami ter opravlja sploh vse posle, oziroma dopisovanje v zvezi z gl. uradom. V potrebi sme sklicati izredno sejo društva, kakor določajo pravila. (Glej XIX. člen). Obvešča predsednika bolniškega odseka v slučaju bolezni člana v svrhu rednega obiskovanja. Na seji poroča o izkazanih računih v glasilu za svoje društvo, ita polletne račune, to je vplačila jednote in izplačila jednote za svoje društvo, suspendira in izobči vse člane, ki zaostanejo s svojimi asesmenti, kakor določajo pravila; izobčene člane mora pismeno obvestiti, da so izobčeni; podpisuje vse društvene račune in plačilne nakaznice, potrjene od društva, in vse druge listine, ki zahtevajo njegov podpis; naznanja na gl. urad imena in natančne naslove novih in izobčenih članov in druge spremembe naslovov. Ponovno sprejema suspendirane in izobčene člane, če poravnajo vse zaostale redne in izredne prispevke pravočasno kot določajo pravila; smrtne slučaje članov mora takoj naznaniti gl. tajniku z natančnim datumom in navedenim vzrokom smrti in oskrbeti mora vse potrebne listine, ki jih potrebuje gl. tajnik v slučaju smrti člana. Društveni tajnik mora ravno tako paziti, da člani vrše svoje dol-

žnosti in se ravna po pravilih; če se mu zdi bolezen kateregakoli člana sumljiva, ali če je obveščen, da član simulira, mora to takoj naznaniti bolniškemu odboru, ki potem stori potrebne korake kakor določajo pravila; o simulaciji mora potem poročati tajniku bolniškega oddelka in društvu na prvi redni seji. Društveni tajnik je obenem lokalni zastopnik jednotinega glasila in nasebino sploh in njegova dolžnost je iztirjati stare in pridobiti nove naročnike za list proti določeni proviziji, a najmanj enkrat na leto mora poslati upravništvu imena in naslove vseh članov pri društvu. Društveni tajnik hrani pečat in opravlja vse druge posle, ki spadajo v njegovo področje, ki mu jih od časa do časa naloži gl. upravni odsek ali gl. odbor. Poroštvo mu določi gl. upravni odsek in plača ga jednota. Društveni tajnik mora tudi gledati, da člani Mladinskega oddelka postanejo popolni člani, kadar dopolnijo 16. leto.

d) Zapisnikar vodi natančen zapisnik rednih in izrednih društvenih sej, katerega mora sam podpisati in dati predsedniku v podpis kadar je sprejet. Skrbeti mora, da pridejo v zapisnik vsi stavljani in sprejeti predlogi in vse sprejete in odklonjene bolniške podpore in vzroki, zakaj so bile odklonjene. Na sejah prečita zapisnik prejšnje seje in vse dopise, ki so naslovljeni na društvo. Zapisnikar je obenem pomožni tajnik, ki pomaga tajniku, če je treba, in ga nadomesti, kadar je tajnik zadržan ali odsoten.

e) Blagajnik prejema denarne nakaznice iz gl. urada. Hrani ves preostal društveni denar in ga nalaga kakor sklence društvu; izplačuje vse društvene račune, ki so potrjeni od društva in podpisani od predsednika in tajnika; podpisuje vse listine, ki zahtevajo njegov podpis. Poroštvo mu določi gl. upravni odbor.

f) Reditelj uvaja prosilce in je obenem vratar. Opravlja še druge posle na seji po navedilu predsednika, kar je potrebno za vzdrževanje reda.

g) Nadzorni odsek nadzoruje poslovanje društva in

društvenega izvrševalnega odseka in pregledati mora poslovne knjige tajnika in blagajnika najmanj vsake tri mesece in predložiti društvu na prvi redni seji spisano poročilo o finančnem stanju društva, ki mora priti v zapisnik. Če se mu zdi potrebno, ali če tako zahteva ena tretjina navzočih članov s svojimi podpisi, sme vsak čas pregledati knjige tajnika in blagajnika in vse izplačane račune za društvo in jednoto. Nadzorni odsek mora paziti, da izvrševalni odsek posluje pravilno in vrši svoje dolžnosti; če nadzorniki opazijo kako nerednost pri tajniku, blagajniku ali pri katerem drugem članu izvrševalnega odseka, smejo dotičnika suspendirati iz odbora in zahtevati od društva, da se postavi pred poroto. Če je nadzorni odsek prišel na sled, da je društveni tajnik ali blagajnik izvršil kakšno nerednost z društvenim danarjem, ali če je prejel obvestilo od gl. tajnika, da ni bil asesment poslan redno in če nadzorni odsek ne stori takoj korakov proti tej nerednosti, sta nadzorni odbor in društvo odgovorno za škodo, ki jo imata društvo in jednota.

h) Bolniški odsek obiskuje vse bolne člane v delokrogu svojega društva najmanj trikrat v tednu ali vsak dan, e je treba; obiskovanje si uredi med seboj. V slučaju potrebe sme bolniški odbor pooblastiti tudi katerega drugega člana za obisk bolnika in za tajni obisk, če je treba. Dalje preiskuje odbor zadeve tistih članov, o katerih je obveščen po predsedniku, tajniku, ali katerem drugem članu, da simulirajo, ali da se drugače ne ravna po pravilih. Bolniški odbor mora dati take bolne člane zdravniško preiskati in zahtevati mora od zdravnika pismeno izjavo o stanju bolnika. Dalje mora preiskati vse sumljive slučaje prosilcev in takih članov, ki prestopijo v višje razrede, in sploh vse druge bolniške zadeve, ki izvirajo iz članov pri dotičnem društvu in katere mu poveri gl. bolniški tajnik ali tajnik društva, o čemur poroča na prvi seji. Bolniški odbor mora dati vsa pojasnila in podatke v (Nadaljevanje)

DRUŠTVENE VESTI

Odborova seja SPD. I.

Seja odbora SPD. I. se bo vršila v nedeljo 12. t. m. ob 2 uri pop. i nsicer za vse odseke. Prisotnost obvezna.

Prireditve SPD. I.

Prireditve Slovenskega prosvetnega društva I. se bo vršila v nedeljo dne 9 septembra v ulici Alsina 2832 v dvorani XX Settembre.

Na tej prireditvi se bo predstavljala drama "Bratje", ki je v zvezi z dramo "Dom" in "Sretno". Slednji dve drami je SPD. I. z velikim uspehom podalo na tukajšnjih odrih, kar je našim rojakom gotovo še vsem dobro v spominu.

Življenje kot je opisano v drami "Bratje" se je godilo na Koroški meji hitro po svetovni vojni.

Natančnejši opis bomo pirnesli v prihodnjih številkah našega lista.

Tajnik.

Iščeta se

Franc Furlan in Ivan Mrcina doma iz Goč nad Vipavo. Po njih poizvedujejo stariši radi neke zelo važne zadeve.

Kdor bi kaj vedel o njima je naprošen da to sporoči na naše uredništvo proti povračilu stroškov.

IŠČE SE

Anton Šuc doma iz Vižovelj pri Nabrežini. Pred tremi meseci je bival v Resistenci (Chaco). Kdor bi vedel zanj ali če slučajno sam čita te vrstice naj javi F. Pahorju, J. B. Alberdi 232, Bs. Aires, ali uredništvu našega lista proti povračilu stroškov.

ČITATELJEM NA ZNANJE

Počeniš s prihodnjim tednom se otvori v uredniških prostorih informacijski urad, kateri bo vsakomur na razpolago za kakršnokoli zadevo ali intervencijo.

Urad bo posloval ob torkih, četrkih in sobotah od 5—7 zvečer.

Istočasno se odvarja v Slov. Tedniku stolpec imenovan "Mala pošta", v kojem se bo odgovarjalo na pismena vprašanja, bilo koje narave, kakor: duševne, ljubezenske in gospodarske i. t. d. Pismom naslovljenim na ta oddelek, naj se pridajo besede "Mala pošta". Ako bi kdo želel daljši pismeni odgovor, naj prida strošek za poštarino. Za to korespondenco v listu naj se rabi namišljena imena.

Uredništvo.

SLEDIMO IZGLEDU

Brez da bi se hotelo pretiravati, mora se trditi, da naš sijajni narodni preporod na Primoskem, izvršen v kratki dobi od 15 do 20 let, stoji kot izvanredni slučaj v zgodovini prebujenja narodov. Res, da je naša zemljepisna lega pripomogla znatno k temu, ker smo iz najbližje okolice lahko črpali najboljše izgled, toliko pri Nemcih kakor pri Italijanih, toda vse to bi ne pomagalo nič in bi nas pri vseh naših organizatoričnih zmoglostih vseeno naši sosedje požrli, ako bi se bili naši prvoborniki omejili, narod, zgolj na prosvetnem polju organizirati.

KAKO DOLGO BOŠ ŽIVEL

To je vprašanje, ki nedvomno zanima vsakega človeka. Tako znanost kakor okultne stroke si prizadevajo, da bi dale na to vprašanje zadovoljiv odgovor, toda...

...izkušnja in statistika nas učita, da je dolgotrajnost življenja v mnogih primerih dedno dana, a izjeme so še vedno tako številne, da se posameznik na to ugotovitev ne more zanesti.

Po drugi strani vemo, da znaša pri živalih življenska doba približno 7kratni iznos dobe, ki jo žival potrebuje, da zraste. Človek zraste do 21. leta, potemtakem bi moral živeti 147 let — toda če ne upoštevamo legendarne in nedokazane primere preteklih in sedanjih Metuzalemov, ki trdijo, da so učakali približno to število let, vemo prav dobro, da je že 100 rojstno leto zelo redek primer v življenju ljudi.

Kaj pravi še statistika?

Pred vsem je ugotovila, da je življensko trajanje za razna plemena zelo različno. Toda tu umrljivosti ne določa kakšna večja ali manjša notranja odpornost plemen, temveč v glavnem vnanje okoliščine. Teh vnanjih okoliščin je pa toliko, da jih človek nikoli ne more vzeti vse v poštev, če si hoče na njih podlagi izračunati datum svoje smrti. To se doslej tudi nikomur še ni posrečilo.

Nadalje pravi statistika, da so ženske v splošnem trdoživejše od moških, zlasti če so že prešle 40. leto. Zato imamo tudi več vdov nego

Roko v roki s prosvetnim delovanjem so se začinjala ustanavljati gospodarska društva, razumljivo samo na združniški podlagi, ker kapitalistov, v polnem pomenu te besede, jih ni bilo. Mali kmetje in delavci so ustanavljali vsepovsod takozvana Konsumna društva, katera so služila kot ogródje za poznejša čisto denarne zavode, kot so bile posojilnice in hranilnice širom vse dežele, kateri zavodi so se družili in ustvarili one dve mogočni zvezi, ena s sedežem v Trstu, druga v Gorici. Pri tem mi je pa posebno omeniti močni denarni zavod, Tržaška posojilnica in hranilnica, katerega last je bil najbolj vidni znak našega napredka, Narodni dom v Trstu in kateri zavod, še danes kljubuje sovražni nam usodi.

Vsakemu bo jasno, da se mora tudi tukaj s takim delom pričeti, ako hočemo naš značaj obdržati, ker z burkami in plesi ne bomo prišli daleč. Moramo kolikor mogoče v najkrajšem času, udejestviti ustanovo, da bo nudila našem izseljenstvu tudi drugo zaslombo. aZtegedelj ima vsaki posamezni član našega izseljenstva dolžnost, da se zanima in da spodbuja druge k temu zanimanju, da se to tudi kmalu uresniči.

Trenotni položaj bi tudi odgovarjal, ker če ni človek pravcati črnogled, mora priznati, da se je delo precej odprlo in dokler ima še svež spomin na prestane hude čase, naj se pridruži, da se bo v kolikor mogoče kratkem času prišlo do ustanove, katerih pravila priobčuje skupina delavnih in požrtvovalnih ljudi, ustanova katera bo brez nikakega dvoma, vsepovsod lahko koristila kakor se to godi, potom sličnih ustanov med Slovenci v Sev. Ameriki.

S. S.

vdovcev. Vzroka pa ne poznamo. Kako nezanesljivi so kakšni statistični podatki, pa nam kaže n. pr. ugotovitev, da kažejo na Švedskem, kjer so svetlooki številnejši, temnooki večjo umrljivost. A to ne pove nič o življenjskosti temnookih, kajti v Italiji in na Francoskem, kjer ti prevladujejo, kažejo spet svetlooki večjo umrljivost.

Kaj pravijo zdravniki in biologi?

Biologi in zdravniki stičejo že dolgo za tem, da bi našli neke zveze med notranjimi in vnanjimi vzroki, ki podaljšujejo ali krajšajo življenje. Začetek vseh teh vzrokov je dan nedvomno v klični plazmi, oz. v lastnostih, ki so že položene vanjo in imajo veliko vlogo na vitalnost kakšnega človeka. Raziskovalci zakonov podedovanja so s tega stališča zelo skrbno proučevali rodovnike dolgoživih in kratkoživih rodbin, ne da bi našli zakon, po katerem bi se dala vsakemu potomcu določiti po naravi namenjena dolžina življenja.

Prof. Poll se je zelo trudil, da bi odgrnil to skrivnost na podlagi določenih znakov, ki so v tesni zvezi s klično plazmo, n. pr. črte na koncih prstov in na dlani. Te črte, ki ostanejo vse življenje iste, se lahko ločijo v več tipov in opazovali so, da določenih tipov pri zelo starih ljudeh ne dobiš tako pogostoma kakor pri mlajših, toda stvar je danes skoraj še neraziskana in zato malo zanesljiva.

Hirologi trdijo

...da je mogoče življensko trajanje nekega človeka določiti po tako zvani "življenski črti": šibka črta kaže malo življenske sile, močna pa veliko itd. Izmislili so si vse mogoče metode, po katerih bi se dalo trajanje življenja dognati na tako preprost način in marsikaj je izkušnja potrdila, marsikaj pa se je izkazalo za napačno, tako da se hirologi sami ne spuščajo radi v določna prerokovanja — če niso šarlatani.

Marsikdo ne ve, da se tudi grafologija trudi določiti življensko trajanje kakšnega človeka na podlagi njegove pisave. Zavarovalni strokovnjak Bruno Kurth je n. pr. že pred časom izračunal po posebni metodi življensko trajanje 10,000 zavarovancev in trdi, da je v 75 odstotkih vseh primerov zadel resnico, v ostalih 25 odst. pa se je zmotil kvečjemu za 6 let.

Ta metoda se da povedati v kratkem takole. Čim širše kdo piše, tem prej mora računati s svojo smrtjo; ljudje, ki močno pritiskajo pri pisanju, imajo daljše življenje. Opazovanja so pokazala, da je imel Kurth v splošnem prav, da je pa treba pri stvari upoštevati razen širine in pritiska tudi pravilnost ali nepravilnost pisave, njeno višino in razne izjeme, ki jih tu ne moremo podrobneje navajati. Čim več stvari pa je treba upoštevati, tem kompliciranjši postaja sistem in tem nezanesljivejši rezultat.

NEKAJ ZA VSE

Mleko po žlicah nasiti veliko prej, nego če ga pijemo iz kozarca.

Kot kalorijo ali toplotno enoto označujemo tisto množino toplote, ki segreje liter vode za eno stopinjo Celzija.

Vsaka stanica je kepica žive beljakovine.

Ivan Albrecht:

V soboto popoldne

Breda sedi na divanu in premišljuje. Pred nekaj dnevi je praznovala rojstni dan in vsi, ki so ji čestitali, so jo premerjali s tako nenavadnimi pogledi, da se je zdela nazadnje sama sebi kakor splašena živalca na razstavi. Dve teti sta med kosilom mami venomer nekaj pošepetavali in bratranec Pavel je naprej in naprej zardeval, kadar je nanoslo, da je moral kaj izpregovoriti z Bredo. Breda sem in Breda tja in "Joj, Breda!" čisto kakor na razstavi pred kletko:

"Joj, kakšna živalca."

Posebno tale Pavel! Lani je drugače govoril ž njo in roke mu niso bile nič v nadlego, letos pa kakor izruvan štor! Bogve, nemara ga je modroslovje tako prenaradilo. Lani je bil gimnazijec, je znal povedati marsikaj veselega in ni prevrnil nobenega kozarca, letos je akademik in ne zna ne jesti ne piti in ne govoriti. Med kosilom mu je morala služkinja trikrat menjati vilice, tako so naglo romale pod mizo, a vina je več "popil" njegov smoking nego on. In beseda šele, beseda! Jezik se mu je zatikal kakor božjastnemu bolniku, in še tisto, kar je spravil iz sebe, je bila sama prazna šara: Spoznanje... Razodetje... Neskončna harmonija (Breda bi bila rajši rekla polomija!)... Globina bistva...

Nak, če modroslovje človeka tako spakreda, potem Breda po maturi ne bo hotela nič slišati o tej fakulteti! Harmonija in polomija nastanete končno lahko tudi brez univerze, ali ne? Kadar pride Koki (to je takole bolj domače ime za profesorja matematike) slabe volje v razred in začne divjati z logaritmi, da se med gromom in treskom bliskajo po tabli minusi in cosinusi ter odmeva kakor iz brezdna večne pogube "slabo" in "prav slabo", je to brez dvoma polomija. Da človek kaj takega razume, ni treba posebnega spoznanja in nikakršnega izrednega razodetja. Drugič, na promenadi, v parku ali na izletu se pridruži mladi skupini človek, bodi že kdorkoli in odkoderkoli, reče prijazno besedo, zna toplo pogledati in seči v roko, da Bredi še čez štirinajst dni od veselja poskakuje srce ob misli na nenadno srečanje; no, tedaj je to pač harmonija, ali ne? Nebo je bolj jasno, sonce bolj svetlo in zvezde se zvečer leskečejo, kakor da plešejo po sveže umitem nebu. Jasno: to je harmonija in ni treba zanjo posebnih globlin in ne posebnih višin! Takšno je življenje.

Bržčas je tudi Pavel občutil, da letos ni tako kakor druga leta. Ko je odhajal, so se mu oči mokro svetile in nikakor ni mogel proč. Še v prednji sobi je stopical kakor po razbeljenem

pladnju in menda samo čakal, kdaj bo lahko šepnil:

"Ali te smem kaj kmalu obiskati, Breda?"

Čemu tako nespametno vprašanje? Še danes, čez pet dni, si Breda ne ve dati pravega odgovora, zato poseda na divanu, permisljuje in čaka. Sobota, popoldne blažene prostosti. Za jutri se ni treba bati niti sinusa niti tangensa. Zakaj torej Pavel danes ne pride? Mama je odšla h gospe notarjevi in očka se je odpravil nad zverjad.

V sprejemnici žlobudra papiga: — Alfa plus beta — Breeedaa — Alfa minus beta — Breeedaa! ko-ki, ko-ki-iii-fiiu.

Zunaj pozvoni. Breda nestrpno šine kvišku. Ali naj gre sama pogledati?

Medtem pomoli stara Meta glavo v sobo:

"Gospodična—"

"Kar noter naj pride gospod."

Stari služkinji se številne gube po obrazu skremžijo v nasmeh:

"Saj ni nobenega gospoda!"

"Ali ni nekdo pozvonil!"

"Uboga ženska čaka zunaj z detetom v naročju. Čisto majhen črvček"

"Dobro," zakriva Breda nejevoljo, "naj pa pride ženska s črvčkom!"

Meta ne verjame in se obotavlja, medtem ko Breda že sama hiti odpirat. S hodnika jo pozdravi mlad, shujšan obraz. Upadla lica so pordele in oči vročične. Izmed tenkih ust se trgajo besede o pomanjkanju in pomoči.

Breda je osupla in zmedena.

"Kar vstopite, prosim".

Prav za prav sama ne ve, kaj naj počne s tujko in zakaj jo vabi v stanovanje. Ženska je komaj kaj malega starejša od Brede. Počez so domala čisto otroške in stas šele v razvoju, vendar stiska k sebi dete. Ali je res njeno? Takale deklica in — mati?

V Bredi se misli vrtinčasto prehitvajo. Da

bi se jih otresla, naroča služkinji, s čim naj postreže tujki.

"Ali ste od daleč?"

Ženska se trudno nasmehne. Vse ceste so bližu in daleč, kakor pač nanese. Danes je na cesti. Brez strehe, brez dela, brez kruha, pota pa drže povsod in samo naprej in zgolj naprej.

Breda posluša. Povest ji je tako nova, da zdajci pozabi bratranca Pavla in vse ono, kar jo je bilo še pravkar obvladovalo. S primesjo otroško topllega sočutja se bolj in bolj drami v njej radovednost. In kakor otrok vprašuje:

"Kaj pa mož?"

Tujka nagne glavo in molči.

"Ali vam je nemara celo umrl?"

Ženska pred njo poveša oči. Povest zaživi nanovo in se razpleta dalje in dalje. Tujka je Milena.

"Lepo ime", meni Breda sanjavo in lahko po boža dete, ki mu je postala na divanu. Zdaj se v spanju smehlja in je popolnoma mirno.

Milena govori s težavo, kakor da je vsaka beseda bodica, ki jo mora izvleči iz sebe.

Oče je bil uradnik in ona njegov najmlajši in najljubši otrok. Komaj pa je shodila, je ugasnilo življenje materi. Oče se je potlej vnovič oženil.

"Zaradi nas otrok, gospodična, zaradi nas, pomislite! In potem je prišlo tako."

Druga žena je rodila drugo deco in se za prvo in za moža ni več dosti zmenila. Samogoltno je hodila svoja pota, očeta pa je grizlo, da je jel na vsem lepem pešati, dokler ni obnemogel prav tedaj, ko bi bil Mileni najbolj potreben. Po njegovi smrti se je začelo gorje. Starejši Milenini bratje in sestre so si pomagali, kakor je kdo vedel in znal. Dvema je celo smrt prišla naproti, le Milena je morala kakor za pokoro ostati očetovi vdovi v napotje.

Breda posluša in se ji zdi kakor odmev iz neznanih pustinj. Liki prikovana je in samo včasih ji uide vzklík groze ali vzdih plahega sočutja.

Mileni se zdi, da se z izpovedjo vračata k njej dom in detinstvo. Z malone bolestno vestnostjo slika gorje, ki jo je toplo, ko je za vedno otrpnila očetova roka. Ker je čutila nenavadno veselje do učenja, jo je oče vpisal v gimnazijo. Jeseni je pričakal in se radoval hčerkinih prvih uspehov. Še božič je bil tisto leto tako lep kakor nikoli dotelj in radost v Mileninih srcu svetlejša mimo nakita na smrečiči. Na Silvestrovo pod noč pa sta se oče in žena nekaj sporekla in zjutraj nato ni več vstal, ne tisto jutro in ne nikoli več.

Med pripovedovanjem se Breda kakor skorzi meglo domisli, da je že nekje srečala ta obraz.

"V gimnazijo ste hodili, pravite?"

"Da, toda le do tretjega razreda. Bilo je nemogoče."

Restaurat "OSORIO"

Edino slovensko zbirališče

Vsako nedeljo ples.

Lepi prostori, pripravno za svadbe
CENE ZMERNE — Prenočišče po 70 cent.
Se priporoča lastnik

EMILIO ŽIVEC

OSORIO 5085

PATERNAL

SEDAJ SE LAHKO VSAK

nauči dobro

in

elegančno
PLESATI

Tango,

Fox-trot,

Valček in

druge plese

ZA SAMO 50 cent. DNEVNO.

To lahko dosežete z malo vajami
v veliki plesni

AKADEMIJI "ALEX ZABA"

Calle AYACUCHO 388

esq. Corrientes dve kvadri od Callao.
Vsak dan od 18 do 24 ure, ob nedeljah
od 16 do 22 ure.

Zasebni saloni za družine in začetnike.

Diplomirana babica

ANA CHARPOVA

v Pragi in Buenos Airesu

Ima odlogetno prakso v porodnišnici v Pragi in v bolnici Rawson v Bs. Airesu.
Sprejemajo se penzionistke, posebno s kampa.

calle COLOMBRES 178

U. T. 62 Mitre 3755

(1 kvadra od Rivadavia)

Milenin glas je zopet zasenčen in skoraj trd. Mačeha ni mogla strpeti, da bi deklica hodila v šolo. Da še moški ne dobe zasluzka, je rentala nad njo, in da sploh vse skupaj nima smisla. Učenost in kup beračije; ali je to dota za mlado dekle!?

Milena se je upirala in se skušala pomagati, kakor ji je le narekovala mlada pamet, toda opore ni našla nikjer. Edino daljna sorodnica, siromašna branjevka, ji je o počitnicah včasih dala jerbašček zelenjave in sočivja, da ga je prodala na trgu. S pičlim izkupičkom si je oskrbelo nekaj knjig in najnujnejših potrebščin za šolo, vendar se je kmalu zavedala, da tako ne vzdrži. Tu in tam ji je premožnejša družica darovala ponošeno obleko, čevlje, kaj perila, kak dinar; vse je bilo kakor udarci na rano. Jela je čutiti, da jo vrstnice in vrstniki gledajo zviška in kakor izvržek. Začela se je bati teh in profesorjev in vseh ljudi, kakor da nosi na sebi sramoten pečat, neizbrisen žig siromaštva. Vse drugo ljudje izpregledajo in odpuste, le beraštva nikoli ne! Ne, ne, Milena ve: Biti bogat tat je častno, biti beraški poštenjak pomeni obsodbo in izobčenje!

Naj se gospodična ne trudi z ljubeznivimi besedami: tega nauka Milena nima iz knjig, ampak iz prvega vira, neposredno iz življenja.

Da, v tretji je bilo šolanja konec. Nekoč je prosila rednico, da bi ji kupila malenkost, ki so jo zahtevali v šoli. Ponižno je prosila, na kolenih. Ona pa je vzela iztepač in začela divje udrihati po klečeči. Milena je medlela od bolečin, ženska pa je bila kakor iz uma. Tisto noč je potlej smuknila z doma po svetu. Vseeno ji je bilo, kam in kako, samo proč, proč: v gozd, v vodo, v smrt, kamorkoli!... Dober teden je tavalala okrog, se skrivala, malo prosila, malo lagala, kadar je bila huda stiska, in tudi kaj smuknila, ako je želodec le preveč kričal. Potem so jo prijeli in jo zopet odvedli domov, a iz šole so jo izključili, češ da je zaradi pokvarjenosti zavodu v sramoto in mladeži v pohujšanje.

S takim sijajem obda človeka beraški žig. Le nikar mehkih besedi, saj obzirnost ne izpremeni nič, prav nič.

Posihmal je iskala zavetja pod kapom, ko je doumela, da že ni nikjer več prostora pod streho. Povsod so jo odklanjali kakor garjevo, dokler je ni debelušen hotelir sprejel za prodajanje kruha. O, ko bi gospodična slutila, kako grenak je bil slednji grižljaj, ki si ga je priborila s tem poslom! Vse je stresalo jezo nad njenimi lasmi, presiti in vinjeni gostje pa so jo

trpili s spolzkimi neslanostmi, da se je marsikdaj tresla od studa in sramu. In še tisto bore, kar si je prislužila, ji je doma sproti pobrala rednica. Ko je slednjič postala natakariča in upala, da je stopila na trdno brv, jo je šele prav zalotilo.

S plesnih vaj so teda prihajali dijaki tja. Vmes je bilo tudi nekaj nekdanjih Mileninih součencev. Zla usoda ali morda objestnost katerega izmed veseljakov je hotela, da jim je morala streči prav ona. Dasi se je zatajevala, jo je spoznal eden izmed njih in jo začel bolj in bolj ogovarjati ter prihajati sčasoma tudi brez družbe. Temu je končno priznala in pojasnila, kaj jo je pognalo iz šole. Bil je videti tako blag, moj Bog, kakor samo spomladansko sonce! Ko ji je pričel govoriti o ljubezni, mu je Milena dala prvi in edini prostor v sreju.

Sklenila sta, da se Milena vnovič poprime učenja in nadoknadi, kar je zamudila. Vso pomoč ji je obljubil in dejal, da brž po maturi pove staršem, kako je volilo njegovo sree.

Poslej je slednjo prosto uro žrtvovala knjigam in njemu, ko pa je bila najbolj njegova, je mahoma izostal.

Čim je gospodar zaslutil, kako je ž njo, jo je odslovil. Odtlej je šlo navzdol kakor plaz po strmini... On je zdaj na univerzi, ona s tem malim bitjem na cesti.

Milena se je stresla in zabitela. Hkratu se je predramil mali na divanu in zavekal.

Breda je gledala zdaj mater, zdaj dete, in splašeno ugibala, kaj naj začne, ko je vnovič zapel zvonec. Stara služkinja je pomolila glavo v sobo:

"Gospod Pavel želi".

"Prosim, prosim," se je dvignila Breda in pomirljivo omenila Mileni:

"Kar ostanite; je samo moj bratranec".

"Iz prednje sobe je čuti svež mladeniški glas:

"Ali tetke ni doma?"

"Ne, Pavel," gre Breda naproti, "mama je odšla k notarjevem. Sicer pa imam čisto nenavadno in ljubek obisk."

Na divanu veka malo bitje. Pavel, še vedno v prednji sobi, skuša s šalo:

"Tako, tako? Bodočnost, ako prav slišim."

"In še kako v popju", je Breda vesela, da se bodo zdaj o vsem tem novem in nezaslišanem lahko še kaj porazgovorili v treh. "Škoda, da te že prej ni bilo. Ne veš, kakšen roman."

"Tako?" vstopi Pavel. Milena pa se kakor v vročinem krču dvigne, boječe izteza roke v obrambo in omahuje.

"Ali vam ni dobro?" zaskrbi Breda, ki opazi njen srepi pogled, medtem ko je Pavlov obraz kakor sadra.

"Meta! zakliče in zdajci opazi bratrančovo otrplost."

Mlada mati se opoteče k detetu, vzame jokoči tovor v naročje in omahne venkaj.

"Čakajte no," boli Breda, ko steče za odhajajočo, toda Milenin opotekajoči se korak že odmeva daleč nekje po stopnišču. Po hodniku prihaja Bredina mati z gospo notarjevo:

"Le kakšna je zdaj mladina: Otrok in že z otrokom v naročju."

"Ki ni nikjer sramu!" vzdihne gospa notarjeva in mati se prestraši hčerke:

"Kaj si bolna, Bredica?"

Mladenka odkima, pozdravi gospo notarjevo in odide vsa vrtoglava v sobo, kjer še vedno kakor odrevenel stoji Pavel.

"In ti — ti —!?"

Zdi se ji, da bi se morala zdajle zamajati zemlja in pogoltniti vse, kar tako nečloveško lazi s človeško krinko po njej, toda zemlja je mirna in vse je mirno. Tudi Pavel je miren, ko z lahnim naklonom pozdravlja teto in gospo notarjevo. Čez malo zadiši po kavi in Pavel s svežim glasom pojasnjuje gospema:

"Nič posebnega. Bredi sem pravil, kako me je bilo hotelo neko dekle zaplesiti in mi naprtiti svojo zablodo."

"Ta, ki sva jo srečali?"

"Da. Od miloščine živi, ko—"

Tetin pogled ga prekine.

"V nižji gimnaziji je bila moja sošolka," zasuče fant in se namrdne:

"Za tem jo je zaneslo. Je pač križ; kaj hočemo!"

"Mladim moškim je danes res težko", pomaga gospa notarjeva, Breda pa strupeno:

"Pavlu ne."

"Ako je človek pameten, se mu res ni treba bati," skuša z mrzlim smehom bratranec, a sestrična:

"Seve: strah leze samo podlim v kosti."

In ga premeri s takim pogledom, da začno mladeniču podrhtevati veke in lica in roke:

"Kaj hočeš reči?"

"Mene vpraša?" zbode Bredin smeh.

"No, no, otroka," razume Bredina mati in gospa notarjeva skimuje z glavo.

Pavel si našteje cigareto. Kava v skodelicah zaman vabi s prijetnim vonjem. Bredi se zdi, da je soba še polna otroškega veka in Mileninega joka. In kakor da jima hoče s tem pomagati, se vrže na divan in zalhti.

Zavod sv. Cirila in Metoda

sprejema dečke v popolno varstvo.

Obrnite se pismeno ali osebno na:

ASILO LIPA, VILLA MADERO C.G.B.A.
(Bs. Aires)

ZUBOZDRAVNICA

Dra. Samoilović de Falicov

in FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Trelles 2538

Dr. MILOSLAVICH

Zdravnik za notranje bolezni.

Praktikiran na klinikah na Dunaju, Pragi in Parizu.

Zdravi bolezni kože, krvi in spolne bolezni.

Se govori slovensko, nemško in špansko.

PETNAJSTDNEVNO PLAČEVANJE
GARANTIRANO ZDRAVLJENJE

Sprejemanje strank od 11 do 12 in od 3 do 7 zvečer. — Ob nedeljah od 9 do 11 ure zjutraj.

Ulica Reconquista 629

U. T. RETIRO 1852

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENCI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lepa in dobro izdelana povečana slika, ki Vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene z velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.

Poštna slika od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan do devetih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti:

Fotografija "LA MODERNA"

S. Saslavsky

Av. SAN MARTIN 2579

Bs. Aires

Telefon: 59 - 0522

Nevenka Steindl:

Iz življenja

Ljudje so dobri in slabi, lepi in grdi, ponosni, sovražni. In tako je tudi pri rožicah.

Ko sem bila še majhen otrok, takrat sem prvič videla na našem vrtu cveteti lilije. Bele lilije, ki so jih križarji prinesli iz Svete dežele. In ko sem jih videla, sem jim šla s poti: strah me je bilo pre dnjimi. Strah me je še danes. Bojim se: tako trde so, ledeno mrzla je njih belina, a v njih so strupeno-rumeni kačji jeziki. Strah me je pred to rožo, jaz ne vidim v njej nedolžnosti, jaz vidim smrt.

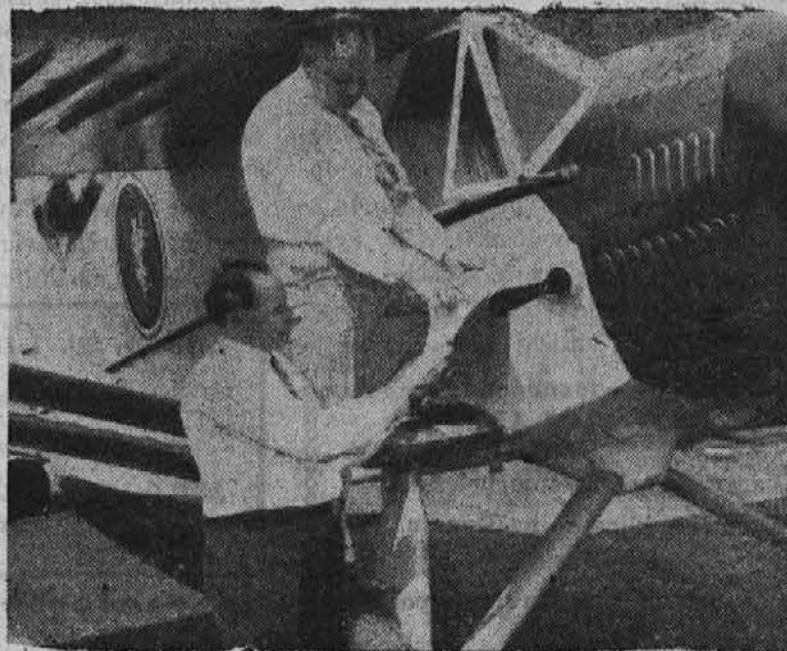
Mali zvonček, ta je zopet dekadenten epigon iz modre krvi. Vedno sam, nikdar v plebejski masi. Visok in slok, rezerviran, malo vpognjen.

Žefranček je pa plebejec. Skupaj se drenjajo, kričave barve nosijo, kakor šarlatani. Izživajoče stoje vpijejo in se smejejo.

Tudi ti čutiš te stvari, čeprav ti niso jasne. Ne čutiš mogoče isto kakor jaz, toda gotovo ti ni rožica le barva in oblika. Če imaš vrt, lahko storiš kakor drugi: po barvi jih razdeliš, po obliki in času. Lahko jih pa tudi tako, da pušči vsaki njeno posebnost: zvončke po tri ali štiri v mahu, žefrančke na gosto v travi.

Tako ne boš doživela le rožice, v rožici boš doživela samo sebe.

So rastline, ki rastejo na drevesih. Ne safo v tropih, ne le orhideje in filodendron; tudi naša omela je tako. Majhen grmič je, o božiču jo vidiš povsod. To je pradačen običaj. Toda ob tem času nima svoje prave moči: le v marcu, kadar jo ob polni luni druid z zlatim

Zgoraj desno: Umetni vrt na neki hiši v Afriki

Desno: Umetni vrt v Franciji

Zgoraj: Bratje Adamovič v New Jorku, pred poletom čez Atlantik

Zgoraj levo: Od vrha navzdol: chacarera; pokojni nemški predsednik

Hindenburg v spremstvu Sleicherja in Blomberga; kolektivna hiša de-

lavcev na Dunaju; slap reke Diamante v prov. Mendoza.

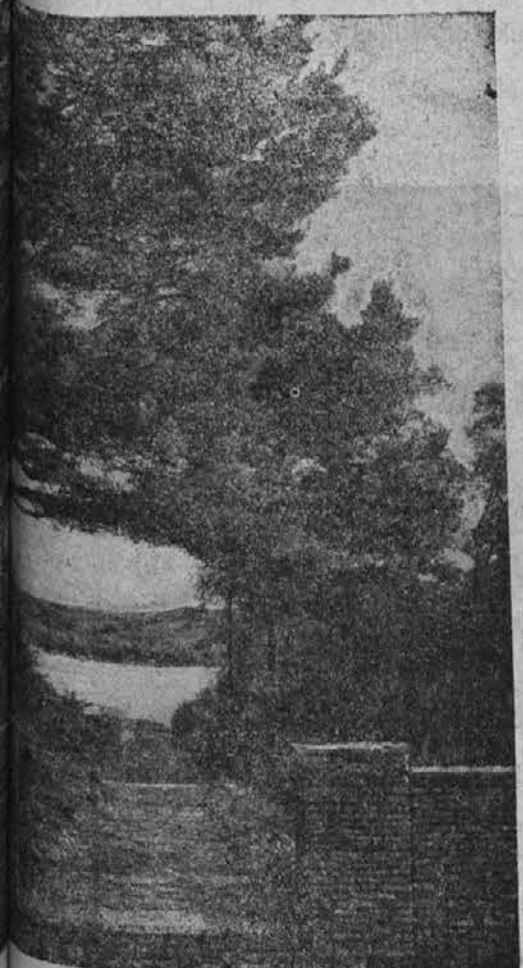
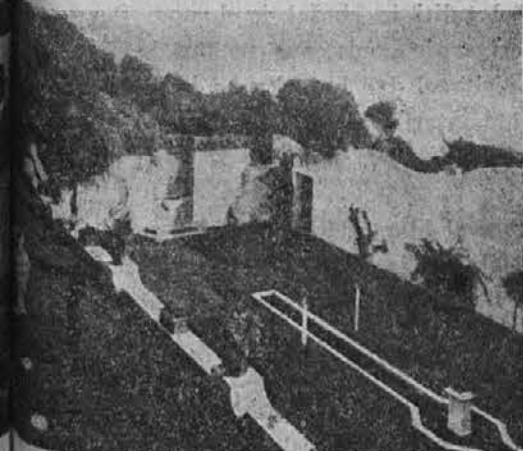
Enja rastlin

že, takrat ima vso svojo moč. Pol-
letje je minilo, odkar so jo zadnji-
— toda vera v njeno čarobno moč

leli so med rožicami: premišljeno
raste mala rožica; pravijo ji dro-
so kakor žličke; na zgornji stra-
male laske: In ta mala nedolžna
pride mušica, sede na listič; že
na. In sedaj se zlička zapre; v no-
tline pa je mala mušica. Iz laskov
enkrat sok: pravi želodčni sok pre-
mušico. Potem pa žličica vse posrka.

da so samo med ljudmi cigani in
Potepuhi, ki brez miru in brez pre-
tijo iz kraja v kraj.

tiš se. Poznam malo rožico, pljučnik
Nemirna kri. Cvete najprej modro,
postane mati, pa postane iz mo-
Pri nas raste v senci gozdov. In
se zavzela: lističe ima sivkaste. A
stivino se branijo rožice pred soncem.

Nekoč sem pa brala potem, da uspeva na son-
cu in v senci. Tedaj sem vedela, da sem na
pravi poti: potepuh je. Doma je v sončni zem-
lji, visoko gori v Alpah, ali pa daleč dole na
toplem jugu. Ni še dolgo, odkar je prišel k
nam, ker ima še staro suknjico na sebi. Ko
bo nekaj časa pri nas, pa se bo to spremenilo:
izgubil bo laske, list bo postal gladek in sivo
bo postalo temno-zeleno.

Ker sem že pri listih: razumeš, kaj ti go-
vore?

Poglej njih obliko: eni so široki in tenki,
drugi debeli, celo okrogli. Čemu to?

S koreninami srka rastlina vodo iz zemlje;
skozi liste izhlapeva. Sedaj boš razumela: čim-
bolj je vroče solnce, čimbolj suha zemlja, tem
debelejši je list. Rožica varčuje.

Potem so listi, ki so zeleni, in listi, ki so sivi,
često še dlakasti. Zapomni si: oni, ki prihajajo
iz sence in mraka, ti imajo temno zelenje; oni
ki stoje na vročem soncu, so sivi in dlakasti.

Če imaš vrt, potem boš sedaj vedela:

Mali alpski mak ima nežne sivkaste lističe;
na soncu mora stati, v vlažni zemlji.

Šmarnica ima široke in temne liste: daj ji
seno in vlago.

Aloa ima debele, mesnate, sivozelene liste:
sonca hoče in suhih tal.

Kdor zna čitati, temu tudi korenine govore.
So korenine, ki so debele in ravne in ra-
stejo navpično navzdol: rožice so, ki globoko
spodaj iščejo vlago.

Potem so drevesa, ki imajo korenine vo-
doravno, tik pod površjem. Z barja so: s ši-
roko ploskvijo se opirajo na zibajočih se tleh.

Kaktus zopet, ta ima smešne korenine: ka-
kor vrvice so. Nisem ji hvidela divje rasti, am-
pak mislim: na kamenitih tleh so špranje in
razpoke. In skozi te špranje in razpoke se vi-
jejo korenine.

Ne vem, če veruješ v čudeže. Jaz verujem.

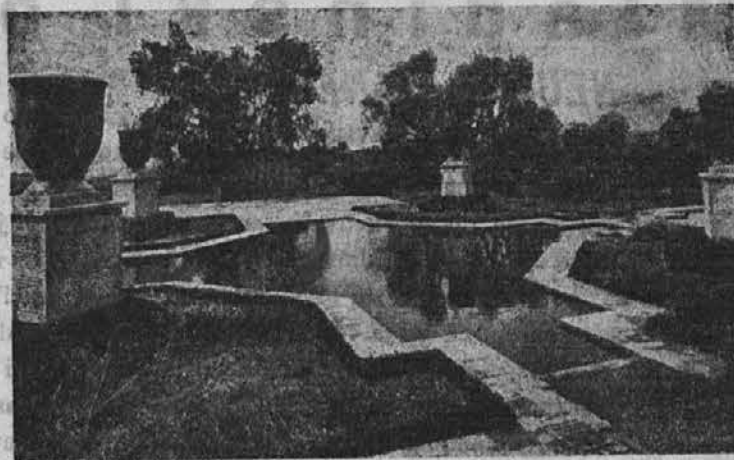
Če si jeseni kupiš čebulico anemone; ne mo-
reš verjeti, da je v tej stvari življenje. Tako
čudna je, nima ne spodaj ne zgoraj, izgleda ka-
kor posušena mrtva žaba. In to da bi živelo?
To da je rožica? — Vtakneš to čudno stvarico
v zemljo: spomladi, ko se je zemlja zbudila,
pa zrastejo iz mrtve žabe najlepše rožice: rde-
če, modre in bele.

To je potem vedno čudež.

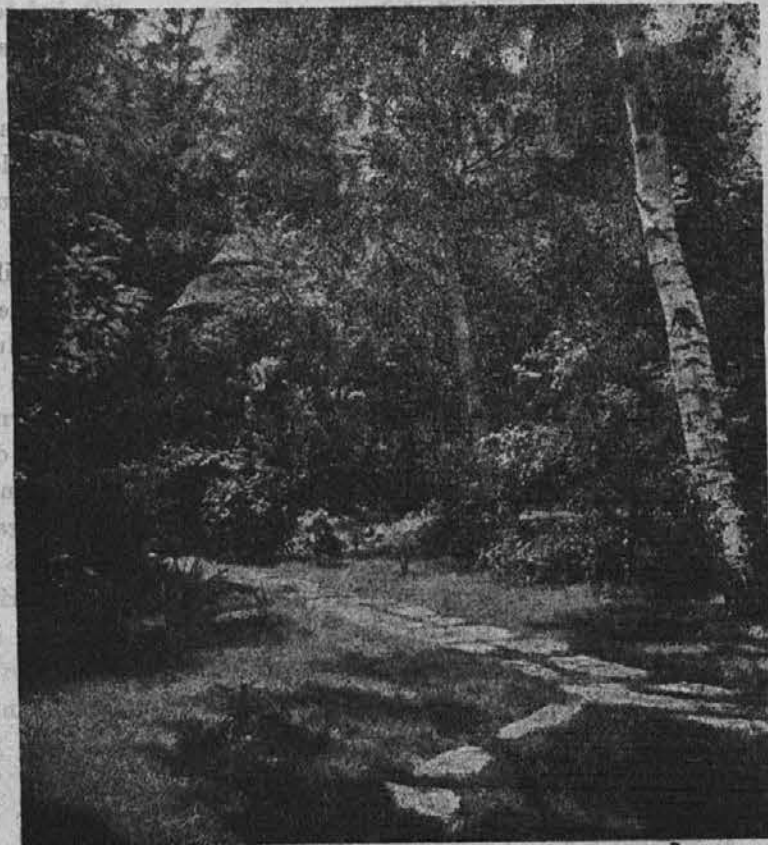
Eno pravljico še.

To je bilo takrat, ko so bili bogovi še blizu.
Takrat je živel mladenič, ki je bil lep kakor
bog. Neka boginja ga je videla in se zalju-
bila vanj. Iz vroče ljubezni je hirala, ostal je
samo njen glas, ostal je odmev. Mladenič pa
je videl nekoč svojo sliko v vodi. In ker je bil
tako lep, se je zaljubil v samega sebe. Strašno
je trpel. Toda dobrotljiv bog je videl njego-
vo trpljenje in se ga usmilil: spremenil ga je
v rožico.

Ta rožica se imenuje — markisos.

Umetni vrt v Švici

Umetni vrt v Avstriji

Spodaj: Umetni vrt na Angleškem.

Mladinski oddelek

NEUMNI JANEZ

Lužiško-srbske pravljice

Bila je mati, ki je imela tako neumnega sina, da so mu ljudje rekali "neumni Janez".

Neko nedeljo zjutraj je šel Janez v mesto in nesel s seboj poln sod smole, da bi jo za mater prodal. Vroče je bilo, da ga je v hrbet žgalo in vsa tla so bila razpokana o dvročine. Janez je vedel, kako razpokane roke bole in da jih mažejo s smolo, da ublažijo bolečine. Ker je bil dobrega srca, je začel mazati razpoke v tleh s smolo. Toda čim bolj je mazal, tem več razpok je bilo. Tako je naposled porabil vso smolo in se vrnil domov s praznim sodom in brez denarja. Pri tem pa je bil še žalosten, da ni monarja. Pri tem pa je bil še žalosten, da ni imel dovolj smole, da bi zamazal vse razpoke na tleh. Mati se je razjezila. Natepla ga je in vpila: "Prodal bi jo bil, ne pa razmazal! Kadar pojdeš spet s smolo v mesto, kriči: "Smola! Smola! Smola!"

Spet je bila nedelja. Janez je nesel smolo v mesto in jo tja tudi prinesel vzlic razpokam, ki jih je med potjo videl. V mestu je vse vrelo v cerkv. Prav tedaj je bila namreč neka poroka. Tam pa je začel kričati: "Smola! Smola! Smola!"

Svatje so se začeli spogledovati. Ker so mislili, da se iz njih norčuje, so ga pretepli in vrgli iz cerkve. Doma je potožil materi svoje gorje. "Dá," mu je rekla, "kričati bi bil moral: Kakšno veselje! Bog daj svoj blagoslov!"

Ko je prišel sejmski dan, je šel vnovič v mesto. Tam je zageldal kopico ljudi, ki so drli proti ulici, kjer je gorela neka hiša. Tudi on je tekal tja in začel kričati: "Kakšno veselje! Bog daj svoj blagoslov!"

Tedaj se mu je pripetilo prav tako kakor teden dni prej v cerkvi: z marogastim hrbtom se je vrnil domov in potožil materi, kako grdo so delali z njim.

"Vzeti bi bil moral škaf vode in jo zliti v ogenj!" ga je poučila mati.

Drugič je srečal dvoje pijancev, ki sta skočila iz neke gostilne in se začela pretepati. Ko

maj ju je Janez opazil, je pograbil vedro vode, ki je stalo v bližini, in polil oba pretepača. Takoj sta se iztreznila in padla po njem. Pošteno sta ga premlatila, da so ga vse kosti bolele. Ko se je vrnil domov in materi potožil svoje gorje, mu je rekla: "Veš, razdružiti bi ju bil moral!"

Teden dni nato je videl tesarja, ki je delal plot okoli neke nove hiše. Ko se je tesar za kratko časa odstranil, je Janez začel pogumni razdirati plot. Ko se je tesar vrnil, je začel kričati: "Glej, da izgineš, sicer ti kljun razbijem!"

Tedaj je Janez hitro zbežal domov in rekel materi: "Zdaj ne bom ničesar več storil."

"O, boš že", mu je rekla mati. "Počasi se boš že vsega naučil."

Janez hodi kupovat.

Nekoč ga je poslala mati po šivanke. Ko se je vračal domov, je položil šivanke na voz in šel sam domov. Mati ga je vprašala: "No, Janez, kje pa imaš šivanke?"

Odgovoril ji je:

"Pretežke so bile in položil sem jih na voz, ki se kmalu pripelje."

Mati mu je rekla: "Zakaj pa nih nisi spravil v telovniku?"

"Škoda, da mi niste tega prej povedali", je odvrnil Janez.

Drugič ga je poslala po krvave klobase. Razrezal jih je in se z goščo namazal po telovniku. Ko je prišel domov, ga je mati vprašala:

"Kje pa imaš klobase?"

"Na telovniku", je odvrnil. "Saj ste mi zadnjič tako naročili."

Mati ga je pokarala: "Dal bi jih bil v sveženj."

Janez je žalostno menil: "Zakaj mi pa niste tega prej povedali!"

Kmalu nato je mati potrebovala konja in deklo. Koga pametnejšega bi bila mogla spet poslati v mesto kakor Janeza! Vse mu je natančno povedala in naposled rekla: "Ko boš konja kupil, mu daj v prvi hiši ovsa, da se bo nasitil, v drugi pa dovolj vode, da si bo žejo pogasil. Potem pa naravnost domov!"

Janez je kupil na trgu konja in najel deklo. Potem je zavil deklo v veliko rjuho in jo nesel domov. Doma jo je vrgel kar pod klop. Vsa v skrbeh ga je mati vprašala: "Za božjo voljo, Janez, kje pa imaš deklo in konja?"

Tedaj je Janez odvrnil: "Konja sem kupil. Naročil sem mu, naj se v prvi hiši dobro naje ovsa, da ne bo lačen, v drugi pa napije veliko vode, da ne bo žejen. Potem pa sem mu naročil, naj gre naravnost domov. Deklo pa sem zavil v rjuho in jo prinesel. Tamle pod klopjo leži!"

Mati se je kar zgrozila:

"O, Janez neumni! Ali nisi mogel posaditi dekla na konja in jo med vriskanjem in poskakovanjem privedi domov?"

Janez je odvrnil: "Škoda, mati, da mi tega niste prej povedali!"

Janez ga lomi naprej.

Čez nekaj dni je prišel Janez v vas, kjer je gorelo. Začel je vriskati in poskakovati, dokler ga niso naposled spet pretepli. Jokajoč se je prišel domov in povedal materi, kaj se mu je primerilo. Mati pa je rekla: "Ali nisi mogel zliti vedra vode v ogenj? Saj sem ti to že davno povedala."

"Si bom že zapomnil, če bo spet kje gorelo", je dejal.

Kmalu nato je šel k peku po kruh in videl, da v peči gori. Hitro je zagrabil škaf vode in ga zlil v ogenj. Pek se je razjezil in ga nabil. Janez je začel tuliti in zbežal je domov. Potožil je materi svoje gorje, ona pa mu je rekla: "Zakaj nisi vzel dva kosa kruha in rekel: Dajte meni in materi malo!"

Janez je odvrnil: "Dá, mati, to si bom zapomnil."

Drugič je srečal hlapca, ki je peljal gnojnico na njivo. Zaklical je: "Dajte meni in materi malo!" Hlapec mu je nalil v lonce dve obilni meri. Ko je prišel Janez domov, ga je mati vprašala: "Kaj pa nosiš?"

Ko je opazila, kaj ima, je vzkliknila: "Fej, fej, to pa smrdi! Zakaj pa nisi rekel, da smrdi?"

Janez je rekel: "Si bom že zapomnil za drugič."

(Nadaljevanje)

Edina naša slovanska lekarna

FRANJO HUŠPAUR

DOCK SUD

(Prov. Buenos Aires)

calle FACUNDO QUIROGA 1441
nasproti komisarije

Dajemo bodisi ustmena, bodisi pis-
mena pojasnila o Vašem zdravju.

SELITVE V MESTU IN NA DEZELO
ZA ZMERNE CENE

PREVOZNO PODJETJE

RAFAEL TURK

OSORIO 5085 esq. WARNES 2200

U. T. 59-2505 in 59-3667

V dar dobite

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$,
lepo sliko v barvah

Atelje MARKO RADALJ

F. Quiroga 1275

DOCK SUD

Prva naša čevljarska delavnica na Dock-Sudu

GJURO ŠTAJCAR

CALLE LONDRES 1430

DOCK SUD

Dekliška greda

Adam Milkovič:

NJENA SLIKA

Ono noč, preden sem odšel z doma, sem slišal biti vsako uro in sem celo natančno ločil stopinje starca od mladih ljudi, ki so se sprehajali mimo okna še pozno v večer, zakaj bila je jasna noč. Skozi nezastrito okno je lila čista mesečina in prav dobro se še spominjam, kako narahlo je pogladila vsak predmet, dokler se ni priplazila do slike moje matere, kjer je obstala — vsaj meni se je zdelo tako.

Mati, ki je navadno spala v sobi, je to zadnjo noč časih globoko vzdihnila; menda je natihem jokala. Tudi ona ni mogla spati, in časih sem slišal, kako je zaškripal pod.

Odprl sem oči, da bi videl, ali se morda že ne daní, a sem jih ta trenotek strahoma zaprl. Nad menoj, prav nad mojim čelom, je bil sklonjen njen starikavi obraz moje matere in iz njenih široko odprtih oči je viselo dvoje solz, dvoje velikih solz. Menda je mislila, da spim, ampak jaz sem natančno slišal, ko je potihlo rekla:

“Jutri greš... od mene greš...”

Iztegnila je roko in se z njo narahlo doteknila mojih las. Vem, da bi ne storila tega, ko bi vedela, da bdim; zakaj moja mati je ljubezen pred svojim otrokom zmirom skrivala — ta trenotek pa se je izdala. In ko sem tedaj odprl oči, se je hipoma odmeknila in skoro prestrašena vprašala:

“Ti ne spiš?” Saj je šele tri po polnoči!”

“Tri po polnoči,” sem ponovil, potem sem se, ne vem zakaj, nasmehnil in se obrnil k steni. Mati si je ta hip prikrila oči, se dvignila in kakor bi jo bilo sram, tipaje v mraku z levico, odšla v svojo sobo. Ne vem, kaj mi je bilo, da sem vstal in po prstih stopil za njo; a ko sem skrivaj pogledal izza podbojev, sem videl, da je mati nepremično slonela ob steni, da je držala na obrazu roke in vanje jokala.

“Pojdi vendar spat!” sem rekel, “saj je šele tri po polnoči!”

Vsa je vztrepotala — jaz pa sem se splazil nazaj in se zakopal med blazine. Mahoma pa se mi je zazdelo, da se še ni umiril moj nasmeh, da se iznova plazi od sten, da postaja glasnejši in glasnejši, in potem, menda že napol v snu, sem slišal, kakor bi mi nekdo rekel: Zakaj si jo užalil? Edinec si in še ti zatajuješ ljubezen do nje!

Potuhnil sem se in se zaspal.

Solnce je bilo že visoko, ko sva stala z materjo pred pragom. Ne spominjam se, kaj mi je rekla, a to vem prav dobro, da sva si podala roke in da sva potem še nekaj časa stala brez besede drug pred drugim... A ko sem prestopil prag, da bi odšel, je ona stopila v sobo, šla naravnost k steni ob moji postelji, kjer je visela njena slika, in jo skrivaje za svojim hrbtom prinesla za menoj. Potem mi jo je molče stisnila v roke in jaz sem jo, ne da bi jo bil vsaj za hip pogledal, vtaknil v žep in odšel.

Dolgo je visela v moji sobi. Zaradi revnega okvira sem jo obesil bolj na skrito mesto. No, tam v tistem mračnem kotu je ni nihče opazil, še jaz je nisem dostikrat ogledoval in razen

ob večerih, samotnih večerih, ko sem tolikokrat mislil na dom.

Ampak nekoč me je zopet obiskala mlada ženska, tej je bilo ime Marta. Nikoli ni bila opazila slike moje matere, zdaj pa je naenkrat obvisela z očmi v kotu.

“Kaj pa ta stara ženska tu?” je vprašala, potegnila iz cigarete in puhnila vanjo dim.

“Povej!” je rekla potem pol v smehu, “kdo je ta ženska?”

Že je segla po sliki.

“To? To je moja mati,” sem rekel in ji hotel vzeti sliko iz roko.

“Čakaj!” je rekla ukazujoče. Tedaj je vzela iz torbice svojo sliko, iztrgala materino iz okvira in...

“Ne!” sem dejal.

“Kaj?” je zategnila.

Ta trenotek se je oglasila v meni srebrna struna, ki se je je doteknila z nevidno roko moja mati. Vztrepetal sem in kakor otrok sem se zbal belih rok dekleta, ki so oskrunila materino sliko.

Zazdelo se mi je, da stoji mati živa pred menoj in me z nemim solznim pogledom vprašuje: “Sin zakaj se me sramuješ. Mar je ljubezen ženske, ki stoji poleg, močnejša, kot ljubezen tvoje matere.” Pograbil sem sliko iz dekletovih rok, ki ni razumela kaj se dogaja v

moji duši. Prvič v življenju sem občutil kako vzvišena nad vsemi je materina ljubezen.

Dolgo sem plakal na moji postelji. Ko sem se dvignil, Marte ni bilo več...

Anica Jeram:

Na materinem grobu

Zastonj ihti hčerka Tvoja.
Mrzli grob objema Te.
Srce moje, brez pokoja
v bolesti potaplja se.

Kamen gomile ne krasi;
iz lesa je spomenik.
Na grobu hčerka se solzi;
Tebi večer bo dolžnik.

Ljubezen kdaj plačana bo
vse skrbi in vso bolest.
Prej še jaz bom pod zemljo
kakor vrnem Ti obrest.

Zakaj, zakaj Ti nisem prej
v sreč vlila slave.
Prepozno vračam Ti sedaj
vir ljubezni in sprave.

Tvoja bila je ljubezen
globokejša od morjá.
Življenje za nas dala si
utrip zadnji iz srcá.

Cvetja ne nosim Ti na grob,
oj mati moja mila.
Slave venec lepši si
v nebesih zaslužila.

SMRT VELIKE ŽENE

Pred kratkim je umrla v nekem francoskem zdravilišču Marija Curie, sloveča voditeljica pariškega zavoda za preiskovanje radija in žena znanega izumitelja Petra Curieja. Marija in njen mož sta leta 1904. odkrila radij. S tem je njuno ime zaslovelo po vsem svetu. Marija Curie je po rodu Poljakinja; rodila se je v družini Sklodowskih v Varšavi. Po smrti svojega moža je prevzela vodstvo oddelka za preiskovanje radija na pariškem vse-

učilišču Sorbonni. To je bila prva in doslej edina ženska, ki je poučevala na Sorbonni. To stolico je počasi izpremenila v zavod za preiskovanje radija, ki je še danes v ulici, ki se imenuje po njenem možu Rue Pierre Curie. Marija Curie je bila dvakrat odlikovana z Nobelovo nagrado. Pred nekaj tedni je zbolela za hripo. Marija Sklodowska-Curie zapušča dve hčerki, izmed katerih je Irena že zaslovela med znanstveniki zaradi raziskovanja radija in Polonija.

PIERRE L'ERMITE:

DEKLICA Z ODPRTIMI OČMI

"Saj razumeš," je razlagala svoji materi, "malo je manjkalo, pa bi se bile vozile naravnost pred hotelom!.. Kdo bi jima utekel! Vrgli bi se na nas, kakor siromaštvo z vsemi silami grabi po bogastvu!"

Medtem sta šteli teta Cecilija in Rolanda poslednje okroglice... Teta je bila vtaknila v enega izmed treh žepov v suknjo bankovec za sto frankov in svetinjico svetega Benedikta. Oboje je bila pripela z angleško zaponko.

Sveti Benedikt, patron popotnikov, je zvesto ohranil bankovec, ki je bil sicer nekoliko zmečkan, sicer pa nedotaknjen.

Rolandi je ostalo dvesto deset frankov lastnih prihrankov.

Preiskali sta od vrha do tal svojo prtljago in izkopali sta še dva in dvajset frankov ter pet in sedemdeset centimov. Torej sta imeli še 332 frankov in 75 centimov.

S tem denarjem bi se bili mogli vrniti v Noirmoutier... če bi ne bilo treba plačati hotelskega računa.

Toda treba je bilo še poravnati račun v hotelu! Koliko neki bo znašal?

"Kaj meniš, Rolanda, koliko bo?"

"Nimam pojma, tetka. Zaneslo naju je v to hišo kakor vihar, ne da bi bili imeli časa, da se domeniva glede cene... Oh... te ženske! Čim bolj premišljuje, tem bolj se mi zdi njihov početje nesramno!"

"Ne pozabi, da si bila davi pri svetem obhajilu!"

"Ne pozabljam. Vendar mi niti dobrota ne more zapovedati, da vidim belo, kar je črno... in črno, kar je belo. Ne obsojam tistih žensk, ampak obsojam njihov obnašanje... In to, ponavljam, je vse obsodbe vredno... Vratar nam bo računal tudi tisti dan, ko sva dospeli... To bi bilo za tri dni... Najina soba je prilično lepa... Jedli sva po jedilnem listu... Računam torej da bo zneslo vse skupaj okroglih dve sto frankov. Ostalo bi nama torej v tem slučaju še 132 frankov 75 centimov in kar imava dragocenosti."

"Z dragocenostmi nikar ne računaj. Če bi jih poskusili prodati, naju bi še zaprli..."

"Nikar ne pretiravajte."

"Oh, ne rečem dvakrat, da bi se to ne zgodilo."

"Mika me, da bi pozvonila in prosila račun. Vsekakor bi bilo boljše vedeti, pri čem smo."

Rolandi še ni bilo treba potruditi se do zvonca. Tisti hip je potrkala sobarica in prinesla na krožniku dolgo polo, ki je bila do tretjine popisana.

"Prinesla sem računek..." je dejala kratko.

"Prav... Dajte sem."

Rolanda je najprej pogledala skupni znesek. Zapisano je bilo pod črto 319 frankov 80... Kri ji je šinila v glavo in pred njenimi očmi so plesale številke... cena za sobo z dvema posteljama... pet obedov... predjužniki... dvakrat čaj... dve kopeli... postrežba itd.

Nato je pogledala še teta Cecilija račun. Toda ta je bila že itak vsa iz sebe...

Videla je, kako je spravila nečakinja skupaj bankovec, ki sta jih bili pravkar sešteli. Rolanda našteje 319 frankov 80... jih položi na krožnik, vzame račun ter ga spravi.

"Plačilo še ni potrjeno..." je pripomnila sobarica uslužnejše.

"Tako? Potem odnesite račun in ga prinesite potrjenega..." je rekla Rolanda in vzela denar nazaj.

"Zakaj ste vzeli denar nazaj?"

"Zato."

"Ali mi ne zaupate?"

"Zadosti imam že Pariza, da vem, kako mora biti tu človek previden!..." je odvrnila Rolanda, ki je postajala divja.

Pet minut pozneje je bila stvar v najlepšem redu in sicer na obeh straneh.

"Koliko nama ostane?" je vprašala teta Cecilija.

"Točno 12 frankov 95..."

"To je vse?"

"Vse!... to se pravi približno toliko, kolikor velja brzojavka, ki jo morava takoj poslati Filomeli. Po dnobenim pogojem namreč ne smeva prositi gospe Maude na pösodo!... Še manj pa Rogerja Maude."

"Oh, tega nikoli!"

"Hvala, tetka!"

"Si-li mogla samo za hip resno misliti, da bi se tako ponižala po vsem tem, kar sem videla in po vsem, kar sem slišala?"

"Ne..."

"Ti rečeš samo: ne..."

"So slučajni, ko skuša človek napraviti iz vsakega lesa lok..."

"Iz tega lesa nikoli... Ali še ti je bolj všeč tako: iz tega lesa ne več... Toda nisva še pre-

ŽELITE ČITATI DOBRE REVIJE?

izberite izmed teh:

Atlántida:

Ena izmed najboljših argentinskih revij — \$ 0.50.

El Gráfico:

Svetovna športna revija — \$ 0.20.

Billiken:

Argentinska revija za otroke — \$ 0.20.

Para Ti:

Najbolj razširjena ženska revija v Argentini — \$ 0.20.

Tipperary:

V njej dobite najlepše aventuristične novele — \$ 0.20.

La Chacra:

Najboljši svetovalec poljedelcev — \$ 0.50.

El Golfer Argentino:

Najboljša revija za golf — \$ 1.—.

Cinegraf:

Najboljša kritika ter čisto predstavljanje kinematografskih slik — \$ 1.—.

Marilú:

Najboljša dekliška prijateljica — \$ 0.20.

čitali Filomelinega pisma... Kje ga imaš?"

Rolanda je iskala nekaj časa po mizi, na kateri je bila nagromadena vsebina nekaterih izprzjenih kovčegov.

"Evo je!"... Deklé je pritisnilo zavitek na prsi. "Kolika radost videti poštni pečat ljubega Noirmoutiera! Zdi se mi, kakor da je zavrel duh "Zavetja" sem noter..."

Tu so najprej cvetke... Rolanda in njena tetka poznata te cvetke. V duhu vidita natančno, kje na vrtu je bilo utrgano.

Nato majhen šopek zlatih dlak, zavezanih z zelenim trakom. Te so iz Pentaponovega kožuha... Dobra Filomela si je v svoji preprostosti mislila, da bodo te malenkosti celo v Parizu govorile svoj jezik.

Resnično, v vsakdanjosti hotelske sobe, sredi vsestranske brezbriznosti in sovražnosti ljudi, vzbujajo te malenkosti toliko radosti, da se ob nji Rolandi tresejo prsti.

Tako zelo sta priljubljeni in tolike ljubezni deležni doma, tu pa tako zapuščeni in sumljivi!... Kolika blaznost priti v Pariz!

Rolanda čita; in zdaj pa zdaj gre z roko preko svoji modrih oči, obrobjenih s črnimi trepalnicami.

"Moji dragi gospodarici,

Vajina stara Filomela Vama pošilja novice z doma. Vse je v redu; toda tako je prazno "Zavetje"! Odkar sta moji dragi gospodarici odšli, tu ni več "Zavetje".

Prvi dan sem begala kakor duša v vicah. Potem sem se lotila dela, da se raztresem in da mi ne bo treba misliti. Še nikdar nisem bila tako sama v tej veliki hiši... Kako vse drugače je zdaj kot kadar sta tukaj!...

Vsako jutro odprem vrata in okna, da se sobe prezračijo... Na Vajinih oknih so zelo lepe vrtnice, toda nimajo komu evesti, ker Vaju ni tukaj. Faraud hodi v prvo nadstropje in Vaju išče... Nato se vrača ves potrj na dvorišče. Ne razume pač, ubožec!

Ko Vama to pišem, predeti mački kraj ognjišča in pazita, da bi mleko ne vzk'pelo...

Ampak Pentapona moram zatožiti!... Je-li to zli duh oslov?... Ali je dolgočasje?... Ali morda požrešnost? Skratka, z gobeem je odprl kljuko svojega hleva in šel jesti jabolka v sadni vrt... Izbiral je, kakor da ima izkušnje. Požrl je dva velika Aleksandra, tri reine reinet in celo vrsto zlatih reinet.

Lepo sem ga ozmerjala! Ampak naposled — odkrito priznam — sem ga objela... Ubogi Pentapon! tudi on je iskal pozabljenje...

Dimnikar je prišel in je dobro omedel nad ognjiščem. Zdaj smo dobri za zimo. A kakšna je bila hiša, ko je odšel!... Zidar in dimnikar sta dve šibi božji!

Pobrala sem že skoro vse sadje po tistem dogodku s Pentaponom; lepo je spravljeno v kamri... Zdaj se ni več bati, da nam še kaj požre!

Snela sem zavese, jih oprala, zlikala in spet obesila. Ko se bodo gospodična vrnili, bodo našli vse v najlepšem redu.

Jutri bom temeljito osnažila obe spalnici. Morda boste zato prej prišli nazaj?

Filbert se je pripeljal na trg z novim vozom in priprego. Dvakrat je šel po naši ulici. Izza zaves sem videla, da je dolgo časa gledal našo hišo. Tako potrj je bil!

(Nadaljevanje)

ZANIMIVOSTI

Žena, njeni dolgovi in njen mož

"Žena, ki ima velike zahteve, spravi svojega moža lahko v kratkem času na beraško palico," pravi londonski odvetnik Kerman. — "Ko je tako daleč, da zaradi nje izkrvavi, ga po možnosti še ostavi, ker ni več sposoben, da ji zajamči "stanu primerno" življenje. Na žensko ima demoralizirajoč vpliv, če ve, da mora mož jamčiti za vse njene nakupe. To je nezdravo in uničuje premnoge zakone. Če bi žena vedela, da bo morala dati račun za vsak izdatek, bi marsikateri nakup izostal. Zato je treba spremeniti zakone, ki določajo, da mora mož povrniti vsak dolg svoje žene. Spremeniti bi jih morali tako, da bi jamčil samo za tiste, ki jih prostovoljno prevzame nase. Seveda pa ostane ženi še dovolj pripomočkov z domačimi prizori, priliznjenostjo in drugimi ženskimi umetnijami, da si izsili priznanje kakšnega izdatka. Proti takšnim grdim metodam ne bodo pomagali pač nobeni paragrafi."

Mister Kerman je po vsej priliki precejšen sovražnik žensk. Zanimivo pa je, da se njegovim zahtevam priključujejo tudi ženske same. Ga. Appelbejeva, znana londonska odvetnica, n. pr. piše, da prirejajo samo neinteligentne žene svojim možem finančne težave. — Pametna ženska ne bo nikoli več izdala, nego je potrebno v nje prid in v prid njenega moža. Zoper nespametne ženske pa bi bili primerni zakoni, ki bi omejevali njih pravice, povsem na mestu.

Deček ali deklica

Spol bodočega otroka zavisi od matere

Deček ali deklica, to je vprašanje, ki si ga zastavljata vsaka nastajajoča mati in oče. A ce se tudi znanost vedno znova bavi s tem vprašanjem, tega gotovo ne dela v prvi vrsti zato, da bi materi olajšala priprave novorojenčkova perila — z modrimi ali rožastimi traki — temveč zato, ker so za tem problemom zelo zanimive biološke zveze. To dokazuje tudi najnovejša metoda za določitev spola še nerojenih otrok.

Odkritelj te metode je dr. Alfredo Giangiobbe, zdravnik z ženske klinike v Buenos Airesu. Materi vbrizgajo pod kožo substanco, ki je sestavljena iz kličnih žlez mrtvorjenih otrok moškega spola. Kmalu nato se pojavi na kraju vbrizga majhen izpuščaj, ki kmalu izgine in po tem izpuščaju lahko zdravnik presodi, da-li nosi mati pod srcem možko ali žensko dete.

Razlaga za postopek je dokaj preprosta. Že dunajski filozof Weiniger je svoječasno postavil teorijo, da ni na svetu nobenega izključnega moškega in nobene izključne ženske. Vsak človek, možki ali ženska, nosi v sebi elemente drugega spola in je torej bolj ali manj izrazita mešanica obeh spolov. Moderna biologija je dala čudni Weinigerjevi hipotezi prav in sicer s tem, da je v moški krvi izsledila ženski spolni hormon in v ženski krvi moški hormon.

V nasprotju z Weinigerjem pa je znaost odkrila, da mešanica obeh spolnih elementov ni konstantna. Dr. Giangiobbe pravi, da se vsaj pri ženski izmenjavajo bolj moške in bolj ženske faze. Njegov kožni poskus pa baš določa,

da-li prevladuje med nosečnostjo ta ali ona faza, kajti prevladovanje moške faze da za posledico moškega otroka, prevladovanje ženske pa ženskega. Moški v nasprotju z dosedanjimi naziranjmi torej ni tisti, ki daje svojemu bodočemu otroku spol, temveč v tem pogledu odloča ženska. Dosedanji poskusi kažejo, da utegne imeti argentinski učenjak prav.

TROJANOVSKIJ, GOST "HČERA AMERIŠKE REVOLUCIJE"

Sovjetski poslanik povabljen na zborovanje največjih sovražnikov komunizma

Washington. — "Hčere ameriške revolucije", najbolj reakcionarna ženska organizacija v Združenih državah, ki vsako leto na svojih zborovanjih histerično obsoja sovjete in kriči proti "rdeči nevarnosti" v Ameriki, so imele na svoji letošnji konvenciji, ki se je začela večeraj, med svojimi častnimi gosti tudi Aleksandra Trojanovskija, sovjetskega poslanika z njegovo ženo vred. Poslanik in žena sta sedela na odru med ostalimi gosti in zborovalke so strmele.

Predsednica organizacije, mrs. R. W. Ma-

gna, se je kasneje opravičala, da so bila povabila poslana avtomatično vsem diplomtom in — nihče se ni spomnil, da je med njimi tudi poslanik komunistične Rusije. Poslanik je kajpada prišel in potem je smehljaje povedal reporterjem, da se je dobro zabaval.

V ZIMI KRAVA DA VEČ MLEKA AKO UŽIVA POGREJENO VODO

V Franciji, na nekem posestvu v Tart l'Albaye so opazovali da molzne krave pozimi pijejo 2/3 manj vode kot poleti in seveda da dajo manj mleka. Poletna voda je imela okoli 20° toplote, zimska pa 8°. Napravili so poskušnjo in pogreli pozimi vodo na 20°.

Poskušnja je dala dober rezultat, krave so popile za 60% več vode in vsaka je dala povprečno 3—4 litre več mleka dnevno.

Vknjiženo posest pri hiš imajo ščurki le in miši!

Kako bogat si, sam ne znaš, dokler še svojo peč imaš!

Najprej prašaj: "Imaš kaj?" otlej reči: "Daj mi, daj!"

VELIKA KLINIKA SPECIALISTOV

Buenosaireške in pariške univerze

Za dosego popolnega zdravljenja s kolikor mogoče malimi stroški, pregledujemo svoje bolnike z X žarki in jim podarimo zdravila

Z DRAVIMO

SIFILIS. 606-014. — Moderno zdravljenje.

BLENORAGIA. — Moderno zdravljenje brez bolečin. — Prostatitis, vnetja in spolne bolečine.

KRVNE BOLEZNI. Slaba kri — švahost.

SECE. Srčne napake — hibe.

ŽELODEC. Čreva — krislina — jetra.

Želodčne bolezni se zdravijo, vzrok, od kje izvira bolezen, po profesorju Glassner, zdravniku univerze na Dunaju.

KOSTNE BOLEZNI. — Sušica.

REVMATIZEM in OBISTI. Kila — zbadanje.

GRLO, NOS, UHO. — Zdravljenje mrzlice.

ŽENSKÉ BOLEZNI. Maternica, jajčnik, čiščenje (posebni oddelek)

OTROŠKE BOLEZNI. Rakitika — otrpelost.

NERVOZA Glavebol.

ŽARKI X — DIATERMIA — ŽARKI ULTRAVIOLETAS

LABORATORI ZA KRVNE ANALIZE — Wasserman — Tur — Izpuščaji — lišaj. Lastni sanatoriji z nizkimi cenami — Operacije za vse bolezni: jetra, obisti, želodec, maternica, spolovilo.

GOVORIMO SLOVENSKO

Urniki: od 10. do 12. in od 15. do 21. Ob nedeljah in praznikih od 9 do 12

PREGLED SAMO \$ 3—

Ob nedeljah dopoldne sprejmamo brezplačno

1017 SARMIENTO 1017
od 10 do 12 in od 14 do 21 ure

TAJNI IZUMI

Električni topovi, podmornice s preciznimi periskopi, izboljšani tanki in letala, ki se dvignejo navpično s tal

Ugleden ameriški časopis se bavi z vprašanji, da-li bivajo izumi, ki jih skrivajo, in skuša na temelju raznih kombinacij ugotoviti značaj teh izumov.

Izumov, ki bi jih avtor sam skrival pred javnost, danes gotovo ni več dosti. Nekoč so se takšni izumitelji opirali na dejstvo, da ni so od svojega truda imeli ničesar. Odkar pa imamo mednarodno patentno pravo, je takšen razlog popolnoma odpadel. Samo znanstvena odkritja ne uživajo patentne zaščite, kar velja posebno tudi za medicinske izume, in tako se lahko dogodi, da odkritja, ki so jih napravili zdravniki po dolgoletnem raziskovanju ali slučajno, ne postanejo splošna last, ker se izumitelj vsaj za svojega življenja ne mara odpovedati prednostim, ki jih ima od svojega izuma. Včasih se, posebno v Ameriki, utegne celo zgoditi, da odnese takšen zdravnik svojo skrivnost s seboj v grob.

Pravo področje tajnih tehničnih izumov so vojaško-tehnične novotarije, ki jih pa ne skriva toliko njih izumitelj, kolikor država, ki si jih je nabavila. Seveda pa ni mogoče ničesar tako skriti, da ne bi prišel izum vsaj v glavnem v javnost. Strokovnjak utegne potem iz majnih indicov sklepati približno o takšnih izumih. Navedimo samo nekatere primere iz najnovejšega časa.

Znano je n. pr. z gotovostjo, da ima Francija nove topove, ki poženejo izstrelke po nekoliko dalje nego najboljši topovi med svetovno vojno. Prav tako je znano, da so na Angleškem napravili poskuse z električnimi topovi. Te topove so zgradili po načelu izboljšanih solenoidov. Izstrelak je v cevi počival na dveh tirih, ki sta se dala zgoraj, ob žrelu, z vključitvijo toka napraviti elektromagnetična. Zaradi privlačnosti elektromagnetiziranega dela tirov je zletel izstrelak s silno brzino proti žrelu. V odločilnem trenutku se tok izključi,

izsterlek pa šine zaradi zakona vztrajnosti v širokem loku ven. Takšne topove so preizkušali že prej in Angleži so jih sedaj samo znatno izboljšali.

Francija razpolaga s celo vrsto tehničnih izumov, ki se nanašajo na opremo podmornic. S novimi pripravami se podmornice n. pr. potaplja dosti globlje nego doslej. Tudi periskope so Francozi zgradili na povsem novih načelih.

Amerika ima silno izboljšane tanke, ki se premikajo neprimerno hitreje nego dosedanji tanki. Amerika in Anglija razpolagata z novovrstnimi letalskimi tipi in podobnimi izumi. Anglija ima v svojem zračnem brodogradstvu tudi helikoptere, ki se dvignejo lahko navpično v zrak in ne potrebujejo nobenih obsežnih pristajališč. Civilna zračna plovba bi tudi nujno potrebovala takšnih izpopolnjenih letal, toda angleško vojno ministrstvo se ne more odločiti, da bi izdalo patentne skrivnosti teh strojev.

Nemčija je izumila baje nove strupene pline, ki so bolj učinkoviti od starih. Toda sestava teh plinov ni baje tudi Ameriki nobena skrivnost.

ZAMORSKI ŠKOF

Zamorski metodistični škof Ranson iz Xenia, O., je te dni imel govor, v katerem je dejal, da je že čas, da zamorec pokaže hrbet republikanski stranki, ter iščejo novih političnih zaveznikov. "Republikanci so zamorec pustili na cedilu in če storijo enako demokratje, potem je skrajni čas, da zamorec poskusijo političen eksperiment s komunizmom," je dejal zamorski škof.

ALI VERJAMETE V POSMRTO ŽIVLJENJE?

Na to vprašanje, ki ga je neka ugledna francoska revija zastavila mnogim velikim možem, so prispeli med drugimi naslednji odgovori:

Henri Barbusse: Niti naša pamet s svojimi

miselnimi sklepi, niti znanost s svojim gradivom dejstev nam ne dajeta najmanjšega dokaza za možnost življenja po naši telesni smrti. Znano mi je, da tisti, ki verjamejo v posmrtno življenje, ne verjamejo v logične sklepe pameti in se sklicujejo v druge spoznavalne možnosti. Morali bi mi najprvo dokazati, da so sklepi pameti absurdni in da ne drže. Šele potem, ko bi mi dali ta dokaz, bi lahko diskutirali o tem problemu.

Chander Bose (znameniti indski rastlinski fiziolog): Živa narava daje mislečemu človeku in raziskovalcu toliko ugank, da je naše življenje vse prekratko, da bi se moglo približati še ogromnejšemu problemu onostranosti. Vsekako ne najdem v naravi nobenega argumenta, ki bi govoril zoper možnost posmrtnega življenja.

Claude Farrere: Konfucij je depal: Ko spoznam, kaj je življenje, bom skušal dognati, kaj je smrt. — Priključujem se popolnoma stališču kitajskega modrijana.

Keith (biolog): Posmrtno življenje smatram za nedokazljivo, toda verjetno domnevo.

Marconi: Tudi tisti, ki trde, da ne verjamejo v onostranost, upajo na tihem, da se motijo. Na vsak način je v domnevi posmrtnega življenja pomemben pomirjevalni pripomoček, ki nam pomaga izpolnjevati našo življenjsko nalogo.

Charles Nordmann (astronom): Ne vemo, kaj je življenje — kako naj si ustvarimo zadovoljivo sodbo o življenju po smrti?

Charles Richet: Odgovor "da" je prav tako neumestno kakor odločen "ne". Fiziolog v meni se upira domnevi zavestnega posmrtnega življenja in se vprašuje, kakšno naj bo to življenje brez možganov. Toda drugi dvomi otresajo ta dvom. Kako naj si razložimo brez takšne domneve neštene nadčutne pojave? Dvolični odgovor, kakor ga tu dajem, ne more seveda nikogar zadovoljiti. A če dopuščam obe možnosti, mi ostane zavest, da sem se mogoče le na pol zmotiti.

Louis de Robert: Življenja po smrti ne more biti: zavestnega individualnega življenja vsekako ne. V naravi je posamezen človek ni-

Medicina News

Največja klinika v Buenos Airesu. Ordinira 10 zdravnikov specialistov.

12 ODDELKOV

Oddelek za vernične bolezni in sifilis. Plačevanje od \$ 10 dalje mesečno.

Blenoragija. Brezbolestno, gotovo in hitro ozdravljenje.

lišaj, itd. — Porodi, zgodnji porodi, neredno perilo.

Oddelek za ženske. Sprejema zdravnica in zdravnik specialist vsak zase. Za notranje in zunanje bolečine vseh vrst; maternica, ajčnik, čiščenje itd., izpuščaji, lišaj, itd.

Klinika general. Jetika, srce, želodec, obisti, čreva itd.

Oddelek za jetične. Posebni pregled po novem načinu.

Oddelek žarki X. Radioskopija, radiografija \$ 10 za vsako.

Električni oddelek. Prozorno luč. Žarki ultra violeta infra rubeča itd.

Oddelek specialistov za otroke.

Laboratorični oddelek. Razkroj krvi vseh vrst in narave.

Sanatorični oddelek. Dognanje kakoršnekoli bolezni, po nizkih cenah.

Natančni pregled od zdravnika specialista računamo \$ 3.—.

Brezplačen pregled za venerične bolezni

VGODNO PLAČEVANJE

Ordiniramo od 9—12 in od 15—21. Ob ne deljah in prazniki od 9—12.

GOVORIMO SLOVENSKO

**POZOR
ROJAKI!**

Krojačnica

in trgovina

z manifakturnim blagom, ter sploh z vsemi potrebščinami

Cene konkurenčne
Se priporoča

**SEBASTIAN
MOZETIČ**

OSORIO 5025

LA PATERNAL

BUENOS AIRES

28 SUIPACHA 28

čla. Če bi bil samo nekaj več n-ogo ničla, bi moralo božanstvo, ki vlada v veselnosti, v l. 1914—1918 preprečiti pokol 8 milijonov ljudi.

Paul Souday (esejist in kritik): Dajte mi dokaz zanj in jaz bom vanj verjel.

BRAT IN SESTRA — MOŽ IN ŽENA

Ljubezenski roman mladega madžarskega industrijalca in bogate Američanke v Monte Carlu

Budimpeštanski listi obširno poročajo o neprijetnosti, ki se je nedavno primerila nekemu mlademu madžarskemu industrijcu, ki je živel nekaj časa na Rivieri ter se v Monte Carlu pri igralni mizi seznanil z Američanko, v katero se je zaljubil, da mu je kmalu nato postala žena.

Industrijec se piše Robert Feller. Njegov oče je bil iz bogate rodbine, ki ga je pa zavrgla, ko je oče izvedel, da se je zaljubil in oženil z neko varijetejsko plesalko, ki mu je rodila sina. Nekaj časa je služil v banki, potem je pa prišla gospodarska kriza in so ga odpuštili. Nastopili so hudi časi in mladi mož je, da bi rešil ženo in sina, izvršil samomor. Po njegovi smrti se je trdosrčni oče usmilil be- dne matere in otroka. Pozval jo je k sebi, vzela vnuka v svojo rodbino, materi pa je izplačal večjo odškodnino pod pogojem, da se nikoli več ne pojavi v njegovi hiši.

Plesalka se je vkrcala na ladjo in odpeljala čez morje. Tam se je seznanila z ameriškim bankirjem in mu rodila hčerko, nato pa je umrla. Bankir je skrbel za dobro vzgojo svojega otroka in je poslal hčer letos na francosko Riviero. Tako se je dama seznanila z industrijcem Robertom Fellerjem v Monte Carlu. Bila je ljubezen na prvi pogled. Oba sta sporočila svojim sorodnikom, da sta se našli sorodni du- ki. Ameriški bankir, oče mlade dame in Robertov ded, oba sta bila zadovoljna, da se je po-

nudila njunima otrokoma takšna sreča v lju- bezni, obenem pa tudi v družabnem položaju. Dala sta pristanek za poroko, ki se je kmalu izvršila v Franciji.

Po poroki sta se mladoporočenca odpeljala na Robertov dom, kjer so hranili za spomin sliko Robertove matere. Ženi in nevesta sta si bila medtem razodela vsak svojo preteklost. Ko je segla Američanka v svoj kovčeg po sli- ko pokojne matere, pa je Robert osupnil. Saj to je bila vendar ista slika, ki jo nna tudi nje- gov ded! Poizvedovala sta oba, mož in žena, za kak koncu sta prišla do poraznega zaključka, da sta si brat in sestra po materi. Takoj na- to sta vložila tožbo zaločitev zakona, ki je v takšnih okolščinah neveljaven.

Mlada Američanka je vsa obupana. Pravi, da so se njene sanje o ljubezni razblinile, kakor bi si nikoli ne mogla misliti. Življenje ni- ma zanjo nobene vrednosti več. Kam bo kre- nila iz Budimpešte? Najprej v Ameriko k očetu, potem pa po svetu naprej, da najde ute- e svoji srčni rani, ki se ne bo, kakor sama veli, zacelila nikdar.

NOVE VRSTE VŽIGALICA

Kakor poroča "Pforzheimer Anzeiger", sta dva meščana v Pforzheimu na Nemškem izna- šla novo vžigalico. Ko prižgeš, je ne vržeš proč kakor doslej, ampak jo spraviš za drugič. Dol- ga in debela ni bolj kakor navadna vžigalica. Narejena pa je i zneke snovi, ki gori skoro brez pepel, brez duha in brez dima. S tako palčico lahko 20 krat prižgeš. Okrog palčice so narejeni ozki kolobarji, ki so mesto vžigal- ne kapice. Teh kolobarčkov, ki so vsaksebi po vsej vžigalici, je 20. Ko prvič prižgeš, prižgeš prvi olobarček, ki gori toliko časa kakor lese- na vžigalica. Palčica pa je spravljena v kovin- skem tulku, iz katerega moli le en kolobar- ček. Koto pogori, palčka ugasne. Ta palčka je mnogo cenejša kot 20 lesenih vžigalic.

OPIČJI OTROK.

Hči nekega bratislavskega krošnjarja je pred dnevi rodila otroka, ki je bil bolj podoben opiči kakor človeku. Novorojenec je imel nenavadno dolge roke in z dlako poraslo na- blekline na glavi. Otrok je bil tako grozen, da si ga mati ni upala pokazati svoji okolici. No- vorojenec je živel samo nekaj ur. Mrtvega so potem oddali v anatomski zavod, kjer so ga shranili v špiritu. Porodnica navaja, da je med nosečnostjo gledala film King-Kong, ki je na- pravil nanjo tako strašen vtisk, da je zdaj porodila otroka z vsemi značilnostmi opice.

NOVA ŽENSKA MODA

V Parizu so začeli zadnje dni uveljavljati novo žensko modo, ki bi pomenila za koristne ptice najhujši udarec, če bi se uveljavila. Ime- nitne Parižanke so začele nositi nagačene la- stovke in druge ptičice na svojih oblekah, ta-

ko da se vidi, kakor bi jim žive sedele na ra- mah. To modo bo pa plačalo s svojimi življenji na 100.000 nam najljubših ptičic, zlasti pevk, kajti vrabeev ženske gotovo ne bi hotele no- siti na ramah. Upajmo, da se naše ženstvo ne bo ogrelo za to modo, če bi se tudi drugod raz- širila.

500 DOLARJEV ZASLUŽKA NA MINUTO

Soproga ameriškega predsednika Roosevelta je imela te dni šest minut trajajoče predava- nje v radiu. Za svoj trud je prejela 3000 do- larjev nagrade. Ko je bilo predavanje konča- no ter nagrada že izplačana, so izročili Roose- veltovi pismo z vpršanjem, kaj misli o zasluž- ku. Predsednikova soproga je izjavila, da ni na svetu človeka, ki bi mogel s svojim trudom po pravici zaslužiti 500 dolarjev na minuto. Zaradi tega je nakazala vseh 3000 dolarjev neki dobrodelni ustanovi s pripombo, da ji te nagrade ni prinesel njen osebni trud, marveč položaj njeenga moža, ki stoji na čelu Zedinje- nih držav.

Napuh, lakomnost, pohlep, maščevanje niso samo slabosti posameznega človeka, ampak ce- lih narodov. Dokaz: Svetovna vojna.

**

Več kot brivske škarje so nepotrebnih stva- ri uničile uredniške.

Slovenska gostilna in trgovina jestvin

Šhajališče naših rojakov

VELIKI IN PRIJETNI PROSTORI
z igriščem za kroglice in keglje

Vsako nedeljo ples

Dobra postrežba

ZMERNE CENE

TRELLES 1167

(Pol kvadre od Gaona 2400)

Buenos Aires U. T. 59 - 2382

VSI ROJAKI SO DOBRODOŠLI

Dr. J. HAHN

Ženske bolezni — Maternica — Jačnik —
Prezgodnja ali zakasnjena perioda
— Beli tok.

Notranje bolezni — želodec in drobovje.
Gonoreja — Mehur — Obisti.
Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Tucumán 2729, esq. Pueyrredón

Klici na dom: U. T. 47 Cuyo 7601

Sprejema od 3 do 8 zvečer

NIZKE CENE

FRANC KLAJNŠEK, zidarski majster

Calle MARCO SASTRE 4351,

esq. Sanabria, Villa Devoto

BUENOS AIRES

U. T. 50-0277

Hotel Restaurant

"FERRARI"

WARNES 2107

Nasproti postaje "La Paternal"

Pripravno prenočišče, za potnike in
družine. — Kopalnice z mrzlo in gorko
vodo. — Cene zmerne.

Pripravno tudi za bankete ali svadbo
z vsem komfortom \$ 2.—

DR. S. SCHAVELZON

Vodja klinike v bolnišnici Muñiz

VENERIČNE BOLEZNI

moderno in hitro zdravljenje.

NOTRANJE BOLEZNI

srce, pljuča, želodec, obisti, reumatizem,
kri itd.

GOSPE: Rezervirani prostori.

OČI - UHO - NOS - GRLO - ŽARKI X
ULTRAVIOLETA - DIATERMIA

SPECIALISTI za vsako bolezen.

NI KLINIKA

Pueyrredón 936

U. T. 47 — 8416

Sprejema od 8 do 10, 14 do 16 in 19 do 21.

Ob nedeljah od 8 do 9.

Izdajajo: Slovenska prosvetna društva v Argentini.

Za pisanje odgovarja: Uredniški odbor.

Urejuje: Jan Kacin

OTROKA STAVISKEGA

Malo je menda francoskih in še manj pariških otrok, ki ne bi slišali kaj o Staviskem in njegovih sleparstvih. Samo osemletni Claude in štiriletna Michelina Staviska še vedno verujeta, da je njun oče odpotoval v Ameriko, mati pa leži bolna v nekem sanatorju, kjer čaka na operacijo.

Naravnost zgledno zvestobo je ohranila tema svojima varovancema guvernanta, ki je vzgajala otroka že pred smrtjo Staviskega. Ta guvernanta pripoveduje otrokoma vsak dan kakšno novo povest, da ju s tem raztrese in odvrne od misli na očeta in mater.

Poročajo pa tudi, da sta Claude in Michelina že huda na doktorja, ki njuno mater tako muči. V tem položaju sta Claude in Michelina skovala načrt, kako bosta neko noč odšla z doma in skrivoma uplenila mater ter jo pripeljala domov. Ko so ju vprašala, kako bosta prevarila bolničarko, ki streže materi, sta dejala, da bosta položila v posteljo pod odejo žensko iz cunj. Otroka živita od prihrankov guvernanta in stanujeta z njo še vedno v stanovanju, kjer so živeli Staviski pred odkritjem afere. Seveda pa so sobe že davno izpraznili eksekutorji, ki so zarubili pohištvo.

KAJ NAJ TE ZANIMA V LISTU?

Emil Ludwig, znani nemški zgodovinar in publicist piše o navadah in razvadah bralec dnevnega tiska. Mesto, da bi bralec bral list prevdarno, ga navadno preliska v največji naglici, in sicer v jutranjih urah, ko pije kavo. Zanima se za nesreče, ki se dogodijo daleč na Daljnem vzhodu, za boje na Japonskem, za diplomaska pogajanja v državah, od katerih ga ločijo morja. Zanima se za smrt in imena ljudi, ki jih še nikdar ni slišal v življenju. Prepričan je tudi, da mora v naglici pohlastati vse članke in spiske. Če ne more prebrati vsega članka, pa se mu zdi dovolj, da prebere začetek in konec. Vse to požre v največji naglici in nato leti na delo. Za pol ure ne ve več ničesar o vsem tem, kar je bral.

Kako naj torej beremo list? Branje lista naj naročnik prihrani morda za večer. Udobno naj se nasloni na stol in prižge žarnico ter naj prevdarno izbere iz lista njegovo udejstvovanje. Samo v tem primeru bo imel korist od lista. Toda zvečer lista nikjer ni več. Porabili so ga za zavojni papir. Če izidejo listi zjutraj, ima pač to svoj razlog. List lahko nabere novice od vsega dneva tja do poznega večera in jih drugi dan prinese naročniku. S tem pa še ni rečeno, da mora ta zjutraj v največji naglici prelastati list brez vsakega užitka.

ISKRE

ALI ŽE VEŠ ...

da se je znani budhistični menih Bativa Jana v Rangoonu sežgal na grmadi in s tem postal veliki svetnik budhistične vere.

"Mama, vzemi me s seboj na ples," je prosila čerka.

"Tebe na ples? Mar se ti blede? Saj imaš komaj šest let in tudi plesati ne znaš!"

"Da ne znam? Bolje kot ti. Saj sem te že videla. Ti ne znaš... zmeraj moraš imeti kakkega moškega, da te drži!"

Pri sosedovih je smrt. Družina se pogovarja o pogrebnih stroških.

"Sežiganje je dražje od pokopavanja," pravi oče.

"Ne skrbi, ata," se oglasi sinček, "saj bom jaz zate plačal."

Francek je prvič z materjo v živalskem vrtu. Pred kletko z mrjascem reče mati: "Vidiš Francek, to je prasica?"

"Zakaj pa, mama?" se čudi fantek. "Kaj pa je naredila?"

"In vprašam vas," je rekla navdušena govornica, "kje bi bili moški danes, če bi ne bilo žensk na svetu?"

"V rajju", se je oglašil neki moški v zadnji vrsti.

Predno objameš priliko, se vedno perpričaj, kdo jo je prej objemal.

Ženske, pa naj bodo še tako dobre prijateljice, so zelo pikre v svoji izrazih.

Živele so tri razposajene lepoticke, in ena med njimi se je poročila.

Par tednov po poroki so se zopet sestale.

— Mojemu možu — je rekla poročena — sem vse razodela. Povedala sem mu, koliko ljubimcev sem imela, kolikokrat sem bila zaljubljena in sploh vse.

— Presneto, korajžo pa imaš — je rekla druga.

— Presneto imaš dober spomin — je pripomnil k nji.

Če si z žensko dober, je prepričana, da ti ugaja;

če jo mučiš, misli, da se zanjo jako zanimaš;

če jo prezreš in če je na cesti ali na veselicah nočeš opaziti, se ji zdi, da se je bojiš;

če je ne ljubiš, domneva, da jo boš vkratkem ljubil;

če jo ljubiš, je prepričana, da je ne boš nikdar zapustil;

če jo zapustiš, je prepričana, da seboš vrnil k nji.

Ženska vse mogoče verjame, le ene stvari ne more verjeti, namreč, da bi mogel živeti brez nje.

Nobena žena ne misli, da pravec zapravi ampak vsaka je prepričana, da njen mož pre malo zasluži.

GIBANJE POTNIŠKIH PARNIKOV

Iz Evrope dospejo:

Avgusta	
11—Cabo S. Agustin	(iz Cadiz 28. 7.)
16—Alcantara	(iz Lizbone 31. 7.)
18—Formose	(iz Lizbone 28. 7.)
21—M. Sarmiento	(iz Vigo 2. 8.)
23—Ppssa Maria	(iz Genove 1. 8.)

Odplovejo:

Avgusta	
14—Augustus	(v Genovo 30. 8.)
17—Gral Artigas	(v Lizbono 12. 9.)
19—C. S. Agustin	(v Cadiz 11. 9.)
22—Alcantara	(v Lizbono 11. 9.)

VREDNOST DENARJA

10 avgusta	Nakup:	Prodaja:
100 dolarjev	365.—	374.—
100 ital. lir	31.20	32.—
100 dinarjev	7.40	8.20
100 šilingov	68.—	71.—
100 franc. frankov	24.10	24.75
1 funt šterling	18.10	18.85
100 čeških kron	14.70	15.60

Veliki zavod "RAMOS MEJIA"

ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje.
SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914).
KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.
ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin.
SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.
ŽIVČNE BOLEZNI: Nevračenja, izguba spomina in šibkost.
REVMATIZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu.
PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.
ŽELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane.
ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.
GRLO, NOS, USESA: vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.
ZENSKÉ BOLEZNI: maternica, jajčnika, nerodno čiščenje.
Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenje zajamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Pregled brezplačno

GOVORI SE SLOVENSKO

Plaza Once Rivadavia 3070

Od 9—21 ob nedeljah od 3—12